

LAW REFORM
COMMISSION/COIMISIÚN UM
ATHCHÓIRIÚ AN DLÍ

**TUARASCÁIL
BHLIANTÚIL
2009**

AN COIMISIÚN

Is é atá sa Choimisiún Um Athchóiriú an Dlí Uachtarán, Coimisinéir amháin lánaimseartha agus trí choimisinéir pháirt-aimseartha.

An Breitheamh Catherine Uasal McGuinness
Uachtarán

Patricia T Rickard-Clarke BCL, Aturnae
Coimisinéir Lánaimseartha

Professor Finbarr McAuley BCL, LLB, MPhil, LLD,
Ollamh Jean Monnet le Dlí Coiriúil, Coláiste Ollscoile Bhaile Átha Cliath
Coimisinéir Páirt-aimseartha

Marian Shanley BCL, Aturnae
Ball den Choimisiún le Mí-úsáid Leanaí a Fhiosrú
Coimisinéir Páirt-aimseartha

Donal O'Donnell Abhcóide Sinsearach
Coimisinéir Páirt-aimseartha

FOIREANN TAIGHDE AN CHOIMISIÚIN

Stiúrthóir Taighde:

Raymond Byrne BCL, LLM (NUI), Abhcóide

Bainisteoir Tionscadail ar Athráiteas ar an Dlí Reachtúil

Alma Clissmann BA (Mod), LLB, Dip Eur Law (Bruges), Aturnae

Bainisteoir Tionscadail ar an Eolaire Reachtaíochta:

Heather Mahon LLB (ling. Ger), M. Litt (TCD), Abhcóide

Taighdeoirí Dlí¹

John P Byrne BCL, LLM (NUI), PhD (NUI), Abhcóide

Chris Campbell B Corp, LLB (NUI), Diop sa Gh (NUI)

Frances Colclough BCL, LLM (NUI)

Margaret Devaney LLB (NUI), LLM (TCD)

Siobhan Drislane BCL, LLM (NUI)

Elizabeth Fitzgerald LLB (TCD), MSc (Edinburgh), Abhcóide

Rachel Kemp BCL (Law and German), LLM (NUI)

Catriona Moloney BCL, LLM (NUI)

Claire Murray BCL (NUI) Abhcóide

Gemma Ní Chaoimh BCL, LLM (NUI)

Verona Ni Dhrisceoil BCL (Dlí agus Gaeilge), LLM (NUI)

¹ Tabhair faoi deara: Ní raibh na taighdeoirí dlí uile fostaithe ar feadh na bliana féilire iomláine.

Brid Nic Suibhne BA, LLB (NUI), LLM (TCD), Diop sa Gh (NUI)
Jane O'Grady BCL, LLB (NUI), LPC (Coláiste Dlí)
Gerry Sadlier BCL (NUI)
Joseph Spooner BCL (Dlí agus Fraincis) (NUI), Dip sa Fhraincis agus sa Dlí Eorpach
(Paras II) BCL (Oxon)
Ciara Staunton BCL, LLM (NUI), Diop sa Gh (NUI)

FOIREANN RIARACHÁIN AN CHOIMISIÚIN:

Ceann Riaracháin agus Forbartha: Brian Glynn

Oifigigh Feidhmiúcháin: Deirdre Bell
Simon Fallon
Darina Moran
Peter Trainor

Bainisteoir Eolais Dhlíthiúil: Conor Kennedy, BA, H Dip LIS

Catalógaí: Eithne Boland, BA (Hons), H Dip Ed, H Dip LIS

Oifigigh Chléireachais: Ann Browne
Ann Byrne
Liam Dargan
Sabrina Kelly

CLÁR ÁBHAIR

RÉAMHRÁ	5
CAIBIDIL 1	6
INTREOIR	
Feidhmeanna an Choimisiúin	6
Ráiteas Straitéise 2009-2011	7
Modhanna Oibre agus Próiseas Comhairliúcháin	8
CAIBIDIL 2	11
FOILSEACHÁIN AGUS CLÁR OIBRE AN CHOIMISIÚIN, AGUS FEIDHMIÚ A CHUID OIBRE I 2009	
Intreoir	11
An Córas Dlí agus Dlí Poiblí	12
Dlí na Fianaise	14
Dlí Coiriúil	15
Dlí Talún agus Dlí Iontaobhais	17
Dlí Teaghlaigh	18
Sainghrúpaí agus Grúpaí Soghonta i Sochaí atá ag athrú	18
Teicneolaíocht, Nuálacht agus an Duine Aonair	19
Dlí Tráchtála agus Dlí Oibleagóidí	20
CAIBIDIL 3	22
ATHRÁITEAS AR AN DLÍ REACHTÚIL	
CAIBIDIL 4	23
EOLAIRE REACHTAÍOCHTA	
CAIBIDIL 5	24
RIARACHÁN	
Intreoir	24
An Coimisiún	24
An Coiste Bainistíochta	24
Foireann Riaracháin	24
Foireann Taighde agus Leabharlainne	25
Airgeadas agus Iniúchadh	26
Socruithe Rialachais	26
Aguisín A:	28
An Liosta Tionscadal sa <i>Tríú Clár um Athchóiriú an Dlí 2008-2014</i>	
Aguisín B:	30
Grúpaí Oibre agus Boird Thionscadail	
Aguisín C:	32
Comhdhálacha agus Cuirteanna i 2009	
Aguisín D:	36
Liosta Fhoilseacháin an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí	
Aguisín E:	42

Cairt Eagraíochta (2009)

RÉAMHRÁ

Cuireann sé pléisiúr mór orm, thar ceann an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí, *Tuarascáil Bhliantúil 2009* an Choimisiúin a chur i láthair. Bliain thar a bheith ghnóthach agus tháirgiúil a bhí inti inar fhoilsigh muid trí thuairisc agus seacht bpáipéar comhairliúcháin faoi *Tríú Clár um Athchóiriú an Dlí 2008-2014* an Choimisiúin agus mar fheagra ar shainachainí an Ard-Aighne. Nuair a nasctar na foilseacháin seo le hobair atá ar siúl cheana in Athráiteas ar an Dlí Reachtúil agus leis an Eolaire Reachtaíochta, thig leis an Choimisiún amharc siar ar bhliain inar tharla dul chun cinn suntasach

Is maith atá a fhios agam gur bliain an-doiligh d'Éirinn a bhí i 2009, agus gurbh éigean mórán cinntí dúshlánacha a dhéanamh le cinntiú go raibh caiteachas an Stáit ina scáil ar na fíricí a bhfuilimid ag tabhairt aghaidhe orthu. Agus seo ar intinn againn, ghlac an Coimisiún leis gur theastaigh laghdú suntasach ina dheontas i gcabhair. Ba mhaith liom buíochas an Choimisiúin as an taca leitheadach don obair a bhí ar siúl ag an Choimisiún ar feadh 2009, a chlárú fosta.

Le linn 2009, lean an Coimisiún orthu ag obair ar 20 de na 37 tionscadal atá san áireamh sa *Tríú Clár*. Tá rún daingean agam féin agus ag mo chomhchoimisinéirí, níos mó go fiú b'fhéidir faoi na cúinsí deacra seo, bealaí nuálacha a aimsiú leis an obair a tugadh dúinn a chríochnú taobh istigh d'achar ama an Chláir.

Mar a dhéanann i gcónaí, tugann an dóigh a gcoinníonn an Rialtas agus an tOireachtas orthu ag plé agus ag achtú reachtaíochta a raibh ról ag an choimisiún ina hullmhú, ardú meanman dúinn. Onóir ar leith a bhí sa chuireadh a fuair muid chuig céimeanna deiridh achtacháin *An Achta um Dhlí Talún agus Tíolactha 2009* i Seanad Éireann. Léiríonn Acht 2009 teacht le chéile obair roinnt blianta ar an olltionscadal athchóirithe dlí, ar ar áiríodh cur in áit aon chóid reachtaíochta in ionad 150 acht, agus mórán acu sin a rinneadh roimh bhunú an stáit.

Agus muid ag meabhrú ar rún an Choimisiúin a bheith rannpháirteach i dtionscaintí athchóirithe dlí a mbíonn tionchar díreach acu ar riachtanais shoचाई chomhaimseartha na hÉireann, dhírigh Comhdháil Bhliantúil um Athchóiriú an Dlí 2009 ar cheist choigilteach Bhainsitiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha. Cheadaigh sé seo díospóireacht ar Pháipéar Comhairliúcháin mionsonraithe an Choimisiúin ar an ábhar, a foilsíodh i Meán Fómhair 2009. Sa Pháipéar Comhairliúcháin seo, mhol an Coimisiún ar bhonn sealadach Athchóiriú leitheadach ar an dlí sa réimse seo. Bhí an Coimisiún sásta fosta freagairt don achainí go ndéanfaimis tosaíocht den mholadh faoi ghníomhaíochtaí a d'fhéadfadh tarlú sa ghearrthéarma, ag brath ar réitigh reachtaíochta mheántéarmacha. Mar thoradh air sin, tharraing an Coimisiún Grúpa Oibre le chéile le cuidiú le hullmhú Tuarascála Eatramhaí. Táimid an-bhuíoch go deo do bhaill an Ghrúpa Oibre sin as a chinntiú gur cuireadh críoch ar an obair seo go luath i 2010. An deireadh a bhí air ná gur foilsíodh *Tuarascáil Eatramhach ar Bhainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha* de chuid an Choimisiúin ina raibh *Plean Gníomhaíochta Ceithre Phointe Dhéag*.

Mar uachtarán, ba mhaith liom mo bhuíochas a thabhairt dóibh sin uile a chuir le hobair na bliana seo a bhí an-ghnóthach ar fad. Tá mo bhuíochas agus mo mholadh tuillte acu sin fosta a thug a gcuid ama agus a roinn a dtaithe le cuidiú leis an Choimisiún feidhmiú. Ba mhaith liom go háirithe buíochas a thabhairt don Ard-Aighne agus do bhaill a oifige as a dtacaíocht i gcónaí d'obair an Choimisiúin.

An Breitheamh Catherine Uasal McGuinness
Uachtarán

CAIBIDIL 1

INTREOIR

FEIDHMEANNA AN CHOIMISIÚIN

Is foras neamhspleách reachtúil é an Coimisiún a bunaíodh de réir *Acht an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí 1975*. Maíonn Acht 1975 gurb é feidhm an choimisiúin an dlí a choinneáil faoi Athchóiriú agus taighde a dhéanamh leis an dlí a Athchóiriú agus san áireamh in Athchóiriú an dlí tá dá réir:

- forbairt an dlí
- a chódú (ar a n-áirítear simpliú agus athnuachan) agus
- athdhéanamh agus neartú an dlí reachtúil.

Clár um Athchóiriú ar an Dlí agus Achainíochas an Ard-Aighne

D'éirigh obair taighde an Choimisiúin go dtí ar an mallaibh as dhá phríomhfhoinsí: sa chéad áit, faoi Chlar um Athchóiriú an Dlí a d'ullmhaigh an Coimisiún agus ar aontaigh an Rialtas leis agus a cuireadh os coinne Thithe an Oireachtais faoi Acht 1975; agus sa dara háit, de réir achainí ón Ard-Aighne faoi Acht 1975.

Ullmhaítear Clár um Athchóiriú ar an dlí ag an Choimisiún, faomhann an Rialtas é agus cuirtear os coinne Thithe an Oireachtais é de réir Acht 1975. Bhí *Chéad Chlár Athchóirithe Dlí* an Choimisiúin in áit idir 1977 agus 1999, agus lean Dara Clár Athchóirithe Dlí 2000-2007 é a faomhadh ag an Rialtas i 2000. D'fhaomh an Rialtas *Tríú Clár Athchóirithe Dlí 2008-2014* an Choimisiúin.

Athráiteas ar an dlí reachtúil agus Eolaire Reachtaíochta

Ó 2006 anall, mhéadaigh scóp obair thaighde an Choimisiúin agus tugadh isteach dha réimse bhreise, Athráiteas ar an Dlí Reachtúil agus Eolaire Reachtaíochta (ar tugadh Táblaí Cróineolaíochas na Reachtanna orthu roimhe seo). Is é atá i gceist le hAthráiteas ar an dlí reachtúil a ionchorprú na leasuithe uile ar an Acht i dtéacs amháin, a mhéadóidh rochtain ar reachtaíocht. Is é atá san Eolaire Reachtaíochta treoir inchoardaithe leictreonach ar athruithe reachtaíochta.

Tá na ról nua seo ag teacht go huile is go hiomlán le téarmaí tagartha an Choimisiúin maidir le hathchóiriú dlí, a chuimsíonn de réir Acht 1975 códú an dlí, ar a n-áirítear a simpliú go háirithe, agus athdhéanamh agus neartú an dlí reachtúil. Tá a fhios ag an Choimisiún fosta go bhféadfadh na ról seo a bheith cuidiúil don pholasáí is leithne *Rialú Níos Fearr*.

Forbhreathnú ar ábhar an Tríú Clár

Tá 37 tionscadal liostaithe ag *Tríú Clár um Athchóiriú an Dlí 2008-2014* an Choimisiúin, ar a n-áirítear:

- Bainistiú Fiacha agus Nósanna Imeachta Forfheidhmithe

- Réiteach Malartach Ar Dhíospóidí
- Comhdhlúthú agus Athchóiriú Achtanna na gCúirteanna
- Dlí Fianaise: Fianaise Chlostráichta, Cháipéise agus Shaineolach
- Dlí Cionta Gnéasacha
- Gnéithe Dlíthiúla de Chaidrimh Theaghlaigh, ar a n-áirítear cearta agus freagrachtaí aithreacha agus baill eile teaghlaigh
- Páistí agus an Dlí, ar a n-áirítear aontú le cóir leighis
- Bitheitic: Treoracha Réamhchúraim
- Conarthaí Árachais

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun tosaigh suntasach i scrúdú 20 ceann de na 37 tionscadal dúshlánach atá san áireamh sa *Tríú Clár um Athchóiriú ar an Dlí*, ar a n-áirítear foilsiú Tuarascálacha deiridh ar chuid acu agus foilsiú Páipéir Chomhairliúcháin ar roinnt eile. Pléitear iad seo i gCaibidil 2, thíos.

RÁITEAS STRAITÉISE 2009-2011

I 2009, thosaigh an Coimisiún an chéad bhliain dá *Ráiteas Straitéise 2009-2011*, a sholáthraíonn an creat d'obair an choimisiúin sa tréimhse trí bliana seo. Ciallóidh sé seo go mbeidh an Coimisiún ag obair thar an pointe leath bealaigh den *Tríú Clár um Athchóiriú an Dlí*, ag freagairt d'achainíocha saniúla ón Ard-Aighne, comhlánú a *Chéad Chlár ar Athráiteas ar an dlí reachtúil 2008-2009*, forbairt an *Dara Clár um Athráiteas ar an dlí reachtúil* agus cothabháil agus forbairt an Eolaire Reachtaíochta.

An Cháipéis is Tábhachtaí Oibre ag an Choimisiún

Tógann *Ráiteas Straitéise 2009-2011* ar thaithí an Choimisiúin lena ráitis straitéise roimhe seo agus rinneadh í a dhréachtú leis an aeráid dhúshlánach airgeadais faoina gcaithfidh gach roinn Stáit feidhmiú, a chur san áireamh. Is í an phríomhfheidhm atá ag an Ráiteas Straitéise ná a chinntiú go dtig leis an Choimisiún, a oiread agus a thig leis, an obair atá sa Tríú Clár um Athchóiriú an Dlí a chríochnú agus ról bhreise an Choimisiúin maidir le hAthráiteas ar an Dlí Reachtúil agus leis an Eolaire Reachtaíochta a chur de. Tá sé ina scáil fosta ar thuairimí an Choimisiúin agus na bainsitíochta sinsearaí ar an mhéid a bhí le déanamh le ról lárnach agus rannpháirtíocht an Choimisiúin in Athchóiriú an dlí a uasmhéadú agus a chinntiú gur fheidhmigh an eagraíocht le barréifeachtúlacht agus barréifeachtacht agus gur bhain sé an úsáid is fearr as áiseanna atá ar fáil. Dála a réamhtheachtaithe, seasann *An Ráiteas Straitéise* ar son phríomhthosaíochtaí an Choimisiúin do 2009-2011, ar a n-áirítear léirfhreagrachtaí agus léirchuntasachtaí i mbaint amach na dtosaíochtaí seo.

Príomhchuspóirí

Shainnadh *Ráiteas Straitéise 2009-2011* an Choimisiúin 4 Phríomhchuspóir a bhfuil rún aige iad a chur i bhfeidhm thar shaol an Ráitis. Seo iad:

1. Iad seo a tabhairt chun críche ar ardchaighdeán: scrúdú ar (1) na tionscadail a roghnaigh an Coimisiún ó na 37 Tionscadal sa Tríú Clár um Athchóiriú an Dlí 2008-2014; agus (2) san áit ar cuí, na réimsí áirithe den dlí ar iarr an tArd-Aighne ar an Choimisiún iad a scrúdú.

2. Na freagrachtaí a tugadh don Choimisiún ag an Ard-Aighne i 2006 a fheidhmiú maidir le hAthráiteas ar an dlí reachtúil

3. Na freagrachtaí a tugadh don Choimisiún ag an Ard-Aighne i 2007 a fheidhmiú maidir leis an Eolaire Reachtaíochta (Tábla Cróineolaíoch na Reachtanna roimhe seo).

4. Leanúint de bheith ag cinntiú go n-oibríonn na foirne taighde agus riaracháin le chéile agus ar ardéifeachtúlacht agus ar ardéifeachtacht le tacú leis an Choimisiún a ról a chur i gcrích, le hardrannpháirtíocht na foirne.

Déanamh monatóireachta ar fheidhmiú na bPríomhchuspóirí

Leagann an Ráiteas Straitéise amach meicníochtaí tábhachtacha do mhonatóireacht ar fheidhmiú na bPríomhchuspóirí. Orthu sin tá ullmhú agus athbhreithniú Phlean Gnó Bliantúil an Choimisiúin. Leagann an Plean Gnó amach go soiléir na gníomhartha sainiúla atá á ndéanamh i ngach réimse, an duine nó na daoine atá freagrach as feidhmiú gach gnímh, an spriocdháta deiridh do gach gníomh, an sprioc don bhliain agus don chéad cheathrú eile; agus an duine a bhfuil an fhreagracht san iomlán air as torthaí faoi gach gníomh. Do gach ceathrú, measann Coiste Bainistíochta an Choimisiúin an dul chun tosaigh ar gach príomhchuspóir i gcomhar leis an duine nó na daoine a bhfuil freagracht iomlán air/orthu as an chuspóir. Tuairiscíonn Coiste Bainistíochta an Choimisiúin ar dhul chun cinn go rialta don Choimisiún agus tugann sé faoina bhráid aon mhórdheacracht, aon bhagairt nó aon deis a éiríonn. Téann an Coimisiún i dteagmháil le hOifig an Ard-Aighne fosta le dul chun cinn a mheas go rialta maidir leis an Ráiteas Straitéise.

MODHANNA OIBRE AGUS PRÓISEAS COMHAIRLIÚCHÁIN

Tá Páipéir agus Tuairiscí Comhairliúcháin an Choimisiúin bunaithe ar thaighde cúramach agus críochnúil. Agus taighde á dhéanamh ar aon ábhar, déantar machnamh ar chásdlí, ar reachtaíocht, ar dhlí-eolaíocht agus ar scríbhinní acadúla, idir inmheánach agus idirnáisúnta. Tugann an Coimisiún aird ar leith ar dhlíthe i ndlínsí inchoimparáide, agus ar mholtaí a chuireann forais athchóirithe dli sna dlínsí seo. Tuigeann an Coimisiún fosta an tábhacht atá lena chinntiú go mbíonn aon mholadh athchóirithe bunaithe sa chleachtas. Agus moltaí á n-ullmhu, téann an Coimisiún i gcomhairle go neamhfhoirmiúil le cleachtóirí dlí agus le daoine gairmiúla eile cuí agus le forais ionadaíocha. Aithnítear na léargais phraiticiúla a sholáthraíonn na teagmhálacha seo i bhfoilseacháin an Choimisiúin.

Modheolaíocht

Lena chinntiú go mbainfear amach na spriocanna atá leagtha amach sa Chlár um Athchóiriú ar an Dlí, déanann an Coimisiún cinnte de go gcuirtear taighdeoir le gach tionscadal faoi threoir ghinearálta an Stiúrthóra Taighde. Maidir le hAthráiteas ar an dlí reachtúil agus leis an Eolaire reachtaíochta, oibríonn taighdeoirí a chuirtear go sainiúil leis na réimsí seo faoi threoir dhá Bhainisteoir Tionscadail. Úsáideann an Coimisiún fosta Grúpaí Oibre agus Boird Thionscadail, a soláthraíonn a mbaill a saineolas ar bhunús deonach i réimsí ina dteastaíonn saineolas suntasach. Tá liosta de na Grúpaí Oibre/Bord Thionscadail a bhí ag feidhmiú i 2009 agus a mbaill san áireamh in Agusín B.

Ag smaoineamh ar an chastacht a bhaineann le cuid de na saincheistean a éiríonn, téann an Coimisiún i gcomhairle go rialta le saineolaithe ar réimsí áirithe sa dlí agus in eolas gairmiúil eile ar ábhar áirithe. Déanann an Coimisiún a chuid oibre ar bhunús Clár Oibre Rollach, ina bhfuil spriocdhátaí do bhaint amach na gcéimeanna éagsúla sna obair. Le cuidiú leis an Choimisiún monatóireacht a dhéanamh ar bhaint amach na spriocanna seo, déantar athbhreithniú rialta ar an Chlár Oibre trí Phleananna Gnó ceathrúnacha an Choimisiúin. Tugann Caibidil 3 achoimre ar fhoilseacháin agus ar chlár oibre an Choimisiúin atá i bhfeidhm i 2009.

An Próiseas Comhairliúcháin

Tá an próiseas comhairliúcháin lárnach in obair an Choimisiúin. D'fhéadfadh roinnt cineálacha Comhairliúcháin a bheith ann. Sna céimeanna tosaigh dá thaighde, d'fhéadfadh an Coimisiún bualadh le saineolaithe nó le cleachtóirí i réimse áirithe, nó le hionadaithe ó ghrúpaí spéise. Ullmhóidh agus foilseoidh an Coimisiún páipéar ansin. Iarrfaidh an Coimisiún ansin aighneachtaí scríofa ó pháirtithe spéise ar na moltaí sealadacha a rinneadh sa Pháipéar Comhairliúcháin. Cuirfear na haighneachtaí seo san áireamh i ndrúchtú na Tuarascála Deiridh ar an ábhar, agus pléifear le haon saincheist nó le haon bhuaireamh sa Tuarascáil a eascraíonn astu. Roimh dhrúchtú na Tuarascála, réachtáiltear seimineár de ghnách a gcuirfidh an Coimisiún cuireadh ar pháirtithe spéise agus orthu sin a chuir isteach aighneachtaí chuige. I 2009, bhí ceithre sheimineár ag an Choimisiún ar na hábhair seo a leanas.

- Réiteach Malartach Ar Dhíospóidí (Feabhra)
- An Riail Clostrácha (Márta)
- Fianaise Cháipéiseach agus Leictreonach (Márta)
- Páistí agus an Dlí: Cóir Leighis (lá comhairliúcháin a d'éascaigh Oifig an Ombudsman do Leanáí (Lúnasa)

Ó 2000, tá an Coimisiún ag cur drúcht de Bhille i ngach Tuarascáil ina ndéanann siad moltaí a éilíonn athrú reachtaíochta. Dar leis an Choimisiún gur gné thábhachtach dá dtéarmaí tagartha iad na drúchtbhíllí seo leis an drúchtreachtaíocht a chur san áireamh san áit a molann siad athchóiriú ar an dlí.

Maidir leis na tionscadail ar Athráiteas ar an dlí reachtúil agus le hEolaire Reachtaíochta, téann an Coimisiún i gcomhairle le réimse leathan de pháirtithe spéise. Cuimsíonn sé seo Oifig an Ard-Aighne, Ranna Rialtais, an tOireachtas, gairm an dlí agus an pobal amuigh ansin. Leag an Coimisiún fosta béim shuntasach ar na gnéithe teicniúla a bhaineann leis an dá thionscadal le huasrochtain a chinntiú ar Ráitis Dlí Reachtúil agus le cothabháil an Eolaire Reachtaíochta a chinntiú. Chuir an Coimisiún san áireamh forbairt straitéis ríomhReachtaíochta an Rialtais agus athnuachan Leabhar Reachtaíochta na hÉireann i gcomhthéacs an glacadh is leithne idirnáisiúnta a bhí le *Rialú Níos Fearr*.

Cumarsáid le Ranna Rialtais

Tá sé de nós ag an Choimisiún le mórán blianta cumarsáid a dhéanamh le ranna rialtais ar na tionscadail a bhfuil siad ag obair orthu nó ar dócha iad a bheith ag obair orthu in aicearracht. Tá socrú ag an Choimisiún fosta leis an Roinn Dlí agus Cirt agus Athchóirithe Dlí, a sholáthraíonn cruinnithe débhlíantúla le ceistean comhspéise a athbhreithniú, maidir leis an dlí coiriúil agus leis an dlí sibhialta. Éascaíonn na cruinnithe

seo plé idir an Coimisiún agus an Roinn ar cheisteanna a bhfuil siad ag tabhairt aghaidhe orthu agus ar dhul chun cinn sa phróiseas reachtúil.

Comhdháil Bhliantúil ar Athchóiriú an Dlí

Ó 2004 anall, tá an Coimisiún ag óstáil Comhdháil Bhliantúil um Athchóiriú an Dlí ag baint le Clár an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí agus leis an chlár rollach oibre. Soláthraíonn an chomhdháil seo an deis don Choimisiún páirtithe a bhfuil suim acu san ábhar a dhéanamh rannpháirteach sa phlé practiciúil ar thionscadal sainiúil. Dhírigh Comhdháil Bhliantúil 2009 ar cheist choigilteach ag baint le Bainistiú Fícaha Phearsanta agus le Forfheidhmiú Fiacha. Tharla an Chomhdháil i gCaisleán Bhaile Átha Cliath agus d'fhreastail cleachtóirí dlí, ionadaithe ó na seirbhísí airgeadais agus ón tsochaí shibhialta. Cheadaigh sé seo díospóireacht ar Pháipeár Comhairliúcháin mionsonraithe an Choimisiúin ar an ábhar, a foilsíodh i Meán Fómhair, agus a mhol go sealadach Athchóiriú leitheadach ar an réimse seo. Ina dhiaidh sin tharraing an Coimisiún Grúpa Oibre le chéile le cuidiú le *Tuarascáil Eatramhach ar Bhainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha* a ullmhú a foilsíodh i mBealtaine 2010 agus ina bhfuil Plean Gníomhaíochta 14 phointe le réitigh shainiúla a fhorbairt sa ghearrthéarma, go dtí go socrófar ar réitigh pholasaí agus reachtaíochta san fhadtéarma.

Comhdhálacha, Cuirteanna agus Teagmhálacha leis na Meáin

Is minic a dhéanann Coimisinéirí agus an fhoireann taighde freastal ar sheimineáir agus ar chomhdhálacha poiblí. Coinnítear i dteagmháil fosta le forais athchóirithe dlí trí fhreastal ar sheimineáir ag baint le hábhar agus trí óstáil cuirteanna ó fhorais athchóirithe eile. I 2009, d'fhreastail an Coimisiún ar chruinniú bliantúil choimisiúin um Athchóiriú an dlí sa RA agus in Éirinn i mBéal Feirste. Sa bhreis air sin, déantar eisiúintí nuachta agus preasa a dháileadh chuig na meáin san am céanna a gcuirtear Páipéar Comhairliúcháin nó Tuarascáil amach. Feidhmíonn Stiúrthóir ar Thaighde agus Coimisinéirí mar urlabhraithe meán don Choimisiún. Tá mionsonraí ar chomhdhálacha ar freastalaíodh orthu agus cuirteanna chuig agus ó fhorais athchóirithe dlí le fáil in Aguisín C.

CAIBIDIL 2 FOILSEACHÁIN, CLÁR ROLLACH OIBRE AGUS FEIDHMIÚ OBAIR AN CHOIMISIÚIN I 2009

INTREOIR

Sa chaibidil seo, tugann an Coimisiún imlíne ar ábhar a phríomhfhoilseachán (Tuarascálacha agus Páipéir Chomhairliúcháin) a foilsíodh le linn 2009 agus na heilimintí eile a bhaineann lena Clár Rollach Oibre. Tugann an Chaibidil seo fosta imlíne ar fhorbairtí bainteacha i 2009 ag baint le feidhmiú moltaí ar Athchóiriú a rinne an Coimisiún.

Tuarascálacha agus Páipéir Chomhairliúcháin i 2009

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún 3 Thuarascáil agus 7 bPáipéar Comhairliúcháin. Seo iad:

- *Tuarascáil ar Dhliteanas Sibhialta de chuid Samárach Maith agus Saorálach (LRC 93-2009)*
- *Tuarascáil ar Bhitheitic: Treoracha ar Réamhchúram(LRC 94-2009)*
- *Tuarascáil ar Chosaintí i nDlí Coiriúil (LRC 95-2009)*
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Ghnéithe Dlíthiúla Cúramóirí(LRC CP 53-2009)*
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Theorannú Caingne(LRC CP 54-2009)*
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Ghnéithe Dlíthiúla Caidrimh Teaghlaigh(LRC CP 55-2009)*
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Bhainistiú Fiacha Phearsanta agus ar Fhorfheidhmiú Fiacha(LRC CP 56-2009)*
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Fhianaise Leictreonach agus Cháipéiseach(LRC CP 57-2009)*
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Bharántais Chuardaigh agus ar Bharántais Bhinse(LRC CP 58-2009)*
- *Páipéar Comhairliúcháin ar pháistí agus an Dlí: Cóir Leighis (LRC CP 59-2009).*

Bhain na foilseacháin seo le naoi dtionscadal faoi *Thrú Clár um Athchóiriú an Dlí 2008-2014* an Choimisiúin, chomh maith le ceist ar leith ar iarr an tArd-Aighne ar an Choimisiún í a scrúdú faoi *Acht an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí 1975* (dliteanas sibhialta 'Samárach Maith' agus saorálach.

Clár Rollach Oibre i 2009

Bhain dul i ngleic gníomhach ar 20 ceann de na 37 tionscadal sa Trú Clár um Athchóiriú an Dlí 2008-2014 le clár rollach oibre an Choimisiúin. Tá an Coimisiún tiomanta lena chinntiú go ndéanfar dul chun cinn, faoi réir na n-acmhainní atá ar fáil, ag an staid is luaithe de shaol an Trú Clár sa dóigh is go gcríochnófar é taobh istigh den chreat seacht mbliana is léir.

Forbairtí i 2009 ar fheidhmiú mholtaí an Choimisiúin

Maidir le feidhmiú mholtaí an Choimisiúin de, bhain ceithre Acht a rith an tOireachtas i 2009 le feidhmiú moltaí a rinne an Coimisiún. Orthu sin bhí *An tAcht Clúmhillte 2009* agus *An tAcht um Athchóiriú Dlí Talún agus Tíolactha 2009*. Chomh maith leis sin, bunaíodh 8 mbille eile a bhí os coinne an Oireachtais, go hiomlán nó páirteanna díobh, ar mholtaí an Choimisiúin. Orthu sin bhí *Bille um Pháirtíocht Shibhialta 2009* (Páirt 15 ar Aontíosaigh), *Bille Fíneálacha 2009* agus *Bille Forbairtí Ilaonad 2009*. Tá tugtha faoi deara fosta ag an Choimisiún gur bunaíodh fosta 2 Scéim Bhillí a d'fhoilsigh an Roinn Dlí agus Cirt, agus Athchóirithe Dlí, arís go hiomlán nó i bpáirteanna ar mholtaí de chuid an Choimisiúin. Tá rannóg ar leith ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin www.lawreform.ie tógtha suas le forbhreathnú ginearálta ar fheidhmiú Thuarascálacha uile an Choimisiúin, agus tugtar seo cothrom le dáta ar bhonn rialta.

Ceannteidil a úsáidtear le hobair an Choimisiúin i 2009 a phlé.

Déantar plé ar ábhar na caibidle seo faoi na 8 gceannteidil seo a leanas, ata bunaithe den chuid is mó ar cheannteidil sa *Tríú Clár um Athchóiriú an Dlí 2008-2014*.

1. *An Córas Dlí agus Dlí Poiblí*
2. *An Dlí Fianaise*
3. *Dlí Coiriúil*
4. *Dlí Talún agus Iontaobhais*
5. *Dlí Teaghlaigh*
6. *Sainghrúpaí agus grúpaí soghonta inár sochaí*
7. *Teicneolaíocht, Nuálacht agus an duine aonarach*
8. *Dlí Tráchtála agus an Dlí Oibleagáidí*

1. An Córas Dlí agus Dlí Poiblí

Athráiteas ar an Dlí Reachtúil

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun tosaigh suntasach ag baint amach na hinniúlachta is gá lena *Chéad Chlár um Athráiteas ar an Dlí Reachtúil 2008-2009* a chríochnú trí athghabháil agus uasmharcáil XML gach Achta ó 1922 go 1988 agus aistriú na míreanna uile reachtúla don tréimhse chéanna, agus ionchur i bhforbairt chóras cheapadóireachta XML a theastaíonn le tacú leis na gnéithe eagarthóireachta agus anótála den athráiteas, atá ar siúl ag soláthróir an Choimisiúin. Cuireadh ceithre dhréacht-Athráiteas tosaigh ar aghaidh chuig an Ard-Aighne de réir *An Acht um Dhlí Reachtúil (Athráiteas) 2002*. Pléitear Athráiteas ar an Dlí Reachtúil go mion i gCaibidil 3, thíos.

Eolaire Reachtaíochta

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun tosaigh suntasach i dtreo chothromú le dáta an Eolaire Reachtaíochta don tréimhse 2006-2010, agus san am céanna sin ag obair le soláthróir an Choimisiúin ar fhorbairt chóras ceapadóireachta XML a dearadh le tacú a chur faoi chothabháil an Eolaire agus faoina fhoilsiú i HTML. In Iúl 2010, chuaigh an t-ábhar nuashonraithe (a thug an tEolaire Reachtaíochta suas chun dáta go hAibreán 2010) beo ar Leabhar Reachtaíochtaí Éireann (eISB), ag Oifig an Ard-Aighne www.irishstatutebook.ie. Pléitear An tEolaire Reachtaíochta go mion i gCaibidil 4, thíos.

Seirbhís giúiré

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar thionscadal ar dhlí na ngiúiréithe (3ú Clár um Athchóiriú an Dlí, Tionscadal 1). Is é atá i gceist athbhreithniú ar *Acht na nGiúiréanna 1976*, go háirithe cáiliú do sheirbhís giúiré agus iarmhairtí gan freastal ar sheirbhís giúiré. I Márta 2010, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Sheirbhís Giúiré* (LRC CP 61-2010), a bhfillfimid air i dTuarascáil Bhliantúil 2010

Bainistiú Fiacha agus Forfheidhmiú Fiacha

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Bhainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha* (LRC CP 56-2009) (3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 2). Rinne an Páipéar 420 leathanach 122 moladh sealadach ar Athchóiriú an Dlí. Mar is léir ar fhad an Pháipéir Chomhairliúcháin, tá réimse na gceisteanna a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu as cuimse leathan agus éagsúil. Orthu sin tá: bearta coisceacha le haghaidh a thabhairt ar fhiacha pearsanta ag staid luath, idirghabhálacha le deacrachtaí fiacha a réiteach ar dhóigh éifeachtach; an díth atá ann le próisis fhorfheidhmithe fiacha a dhéanamh cothrom leis na caighdeáin is fearr idirnáisiúnta; úsáideacht na príosúnachta mar mheán forfheidhmithe; agus seo a chur i gcomhthéacs athruithe ábhartha ar chreat seirbhísí rialaithe airgeadais. Molann an Coimisiún go bhféadfadh forais eile amharc ar roinnt ceisteanna, macasamhail an IFSRA. Chuir an Coimisiún Grúpa Oibre le chéile ina dhiaidh sin le cuidiú le *Tuarascáil Eatramhach ar Bhainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha* (LRC 96-2010) a chur le chéile ina bhfuil Plean Gníomhaíochta 14 pointe dhéag a bhfillfimid air i dTuarascáil Bhliantúil 2010. Díreoidh moltaí deiridh an Choimisiúin, a chuirfear isteach ina Thuarascáil deiridh atá le foilsiú i 2010, ar an dlí um dhócmhainneacht phearsanta agus nósanna imeachta maidir le forfheidhmiú cúirte. Orthu seo beidh forbairt nósanna malartacha seachas nósanna imeachta na cúirte ar fhorfheidhmiú fiacha chomh maith le socruithe cúirtbhunaithe atá ann anois mar an nós imeachta a bhaineann le hord tráthchoda.

Barántais Chuardaigh agus Barántais Bhinsí

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Bharántais Chuardaigh agus ar Bharántais Bhinsí* (LRC CP 58-2009) (3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 3). Léiríonn an Páipéar Comhairliúcháin go bhfuil thar 110 Acht scartha agus chóir a bheith 200 Rialachán Aire a údaraíonn an Garda Síochána cur isteach ar an Chúirt Dhúiche do bharántais chuardaigh. Molann an Coimisiún go sealadach gur cheart creat d'Acht na mBarántas Cuardaigh ina mbeadh na gnáthrialacha á gcur i bhfeidhm, á n-eisiúint agus á gcur i gcrích. Taispeánann an Páipéar Comhairliúcháin fosta gur gá Achtanna atá sainiúil maidir le hearnáil a choinneáil, nó is iontu atá pointí mionsonraithe nach bhféadfaí aghaidh a thabhairt air in acht creatlaigh. Mar shampla, leasaigh *An tAcht Comlachtaí (Leasú) 2009* cumhachtaí Oifig an Stiúrthóra um Fhorfheidhmiú Corparáideach (ODCE) le háitribh a chuardach maidir le cionta sainiúla, mar shampla, fiosruithe ODCE ar Bhanc Angla-Éireannach. Éisítear na barántais seo san Ard-Chúirt. Maidir le barántais bhinse léiríonn an Páipéar Comhairliúcháin go n-éisítear iad seo de ghnáth sa Chúirt Dhúiche i ndiaidh do dhuine gan nochtadh sa chúirt. I 2008, éisíodh thar 26, 000 barántas binse sa Chúirt Dhúiche. I measc an 20 000 sin bhí: gadaíocht, cionta oird phoiblí, tiomáint faoi thionchar alcóil, agus cionta trácht bóthair eile, cionta drugaí agus damáiste coiriúil. Comhlíonadh nó cuireadh ar ceal thar 21 000 den iomlán faoi dheireadh na bliana. Molann an Coimisiún go sealadach leasuithe a d'fhéadfadh líon na mbarántas binse a bhíonn á n-eisiúint a laghdú agus éifeachtúlacht an chórais fhorfheidhmithe a fheabhsú dóibh sin a dteastaíonn sé uathu.

Teorainn ar Chaingne

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Theorannú Caingne* (LRC CP 54-2009)(Tríú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 4). Nótálann an Páipéar Comhairliúcháin go bhfuil seacht dtréimhse teorannaithe i gceist le *Reachtaíocht Teorannuithe 1957* (1,2,3,6,12,30,60 bliain) a bhaineann le réimse leathan de chaingne sibhialta. Tá siad seo roinnte faoi roinnt ceanteideal ginearálta ar a n-áirítear cinn a dtugtar caingne dlí choitinn. Áirítear anseo na caingne móra ardmhínicíochta sibhialta sna cúirteanna, mar éilimh maidir le conarthaí (ar a n-áirítear éilimh ag baint le fiach, agus tortanna (ar a n-áirítear caingne gortaithe phearsanta. Chomh maith le castacht na rialacha atá i Reachtaíocht 1957, is minic is féidir na cúiseanna a bhíonn le teorannú ar chaingean áirithe a rianú siar go dtí reachtaíocht an 17ú céad. Mar shampla, leagadh síos an tréimhse teorannaithe 6 bliana do chásanna conartha don chéad uair san *Acht Teorannaithe 1623*. Cé go mb'fhéidir go raibh ciall le teorannú sé bliana i ré cumarsáidí malla, ní féidir seo a chosaint i ré na cumarsáide comhuainí a bheag ná a mhór. Breathnaíonn an Páipéar Comhairliúcháin dlíthe teorannaithe i mórán Stát eile, agus nótálann go bhfuil treocht ann i dtreo dlíthe simplithe athchóirithe teorannaithe. Is gnách go dtugtar dlíthe 'croítheorannuithe' orthu. Is iad na príomhghnéithe a bhaineann le réimis chroítheorannuithe i Stáit eile: (1) tréimhse teorannaithe bhunúsach trasna an bhoird a bhaineann le beagnach gach caingean sibhialta; (2) dáta aonfhoirmeach tosaithe; agus (3) tréimhse teorannaithe aonfhoirmeach deiridh. Molann an Coimisiún go dtabharfaí isteach go sealadach foirm éigin dlí croítheorannuithe in Éirinn. Molann an Páipéar Comhairliúcháin go sealadach go mbeadh: (1) tréimhse teorannaithe bhunúsach amháin a fheidhmeofar go coiteann, a rithfidh ar feadh dhá bhliain; nó (2) trí thréimhse teorannaithe bhunúsacha a mbeidh feidhmiú sainiúil, bliana, dhá bhliain nó sé bliana leo; go rithfeadh an tréimhse teorannaithe bhunúsach ó dháta feasachta an ghearánaí; go mbeadh tréimhse teorannaithe deiridh (stopadh fada) de 12 bhliain ann; go bhfeidhmeodh an tréimhse teorannaithe deiridh do chásanna conartha agus tairt, ar a n-áireofaí caingne gortuithe phearsanta; agus go bhféadfaí rogha breithiúnach ann leis na teorannacha ama a shíneadh i gcásanna ar leith (mar shampla, i gcásanna ag baint le teagmháil le haispeist.

Réiteach Malartach Ar Dhíospóidí

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar fhorbairt Thuarascáil ar Réiteach Malartach Ar Dhíospóidí (3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 5); ag díriú ar eadráin agus comhréiteach. Bhí *Páipéar Comhairliúcháin ar Réiteach Malartach Ar Dhíospóidí* (LRC CP 50-2008) foilsithe ag an Choimisiún i 2008. Scrúdaigh an Páipéar Comhairliúcháin úsáid mhéadaitheach ar Réiteach Malartach Ar Dhíospóidí (ADR) go hidirnáisiúnta agus in Éirinn mar cheann de na roghanna atá ar fáil le díospóidí sibhialta a réiteach. Ar na Díospóidí seo tá: éilimh mhóra thráchtala agus bheaga thomhaltóra; cliseadh teaghlaigh; ar Dhíospóidí thionsclaíochta; éilimh leighis agus ar Dhíospóidí shealúis (go háirithe ar Dhíospóidí teorannacha). Is iad na príomh-mholtaí atá sa Pháipéar Comhairliúcháin ná gur cheart go mbeadh creat ginearálta reachtúil a shainmhíononn go soiléir an chiall atá le headráin (éascú aontaithe go príomha) agus comhréiteach (éascú aontaithe agus uaireanta comhairliú do na páirtithe faoi réiteach aontaithe). I bhFeabhra 2009, bhí seimineár ag an Choimisiún le páirtithe leasmhara leis na moltaí sealadacha sa Pháipéar Comhairliúcháin a phlé. Tá rún ag an Choimisiún a Thuarascáil ar an tionscadal seo a fhoilsiú, ar a n-áirítear dréacht de *Bhille um Eadráin agus Chomhréiteach* i 2010.

Daingniú agus Athchóiriú Achtanna na gCúirteanna

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar a thionscadal leis na hAchtanna Cúirteanna (3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 6) a dhaingniú agus a leasú, ar fhoilsigh sé faoi *Páipéar Comhairliúcháin ar Dhaingniú agus Leasú Achtanna na gCúirteanna (LRC 46-2007)*. Tá thar 200 Acht in Achtanna na gCúirteanna, ar a n-áirítear líon mór a ritheadh roimh bhunú an Stáit. Ó 1922 anall, rith an tOireachtas chóir a bheith 60 Acht Cúirteanna, á dhéanamh deacair an dlí ábhartha a rochtain. Tá an Coimisiún i ndiaidh tosú air seo i gcomhar leis an Roinn Cirt agus Athchóirithe Dlí agus leis an tSeirbhís Chúirteanna. Tá rún ag an Choimisiún a Thuarascáil ar an tionscadal seo, ar a n-áirítear dréacht de *Bhille um Dhaingniú agus Leasú na gCúirteanna*, a fhoilsíú i 2010.

Binsí Fiosraithe

Ceadaíodh *Bille um Bhinsí Fiosraithe 2005*, a bhí bunaithe ar dhréacht de *Bhille um Bhinsí Fiosraithe* i *Tuarascáil ar Fhiosruithe Poiblí* ar a n-áirítear *Binsí Fiosraithe (LRC 73-2005)* (2ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 8) ag an Choiste i nDáil Éireann i 2009.

2. DLÍ FIANAISE

Fianaise Cháipéiseach agus Teicneolaíocht

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Fhianaise Leictreonach agus Cháipéiseach (LRC CP 57-2009)* (3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 7). Is gné riachtanach í Fianaise Cháipéiseach ar gach cás sibhialta agus coiriúil beagnach. Is iad na príomh-mholtaí sealadacha sa Pháipéar Comhairliúcháin ar fhianaise cháipéiseach go ginearálta ná gur cheart go nglacfaí leis go ginearálta (faoi réir cosaintí áirithe ag baint le nósanna imeachta) go gceadófaí cáipéisí agus taifid láimhe agus leictreonacha, i gcásanna sibhialta agus coiriúla. San am i láthair, is minic a chaithfidh finnítithe (ar a n-áirítear speisialtóirí ICT ó ghnólachtaí príobháideacha agus baill den Gharda Síochána) nochtadh maidin éisteachta cúirte ar eagla go mbeadh siad de dhíth le cáipéisí a fhíordheimhniú, ach is minic nach mbíonn a laithreach ag teastáil má aontaítear air sin ar an lá. Laghdódh an t-athrú a mholann an Coimisiún an méid ama – agus costas – a chaitear i nochtadh neamhriachtanach cúirte faoin dlí reatha. Maidir le sínithe leictreonacha agus digiteacha, molann an Páipéar Comhairliúcháin go sealadach go n-aontódh grúpa oibre saineolaithe ar chaighdeán mhionsonraithe, chliste ó thaobh geilleagair de, theicniúla i gcomhar úsáid agus fíordheimhniú sínithe leictreonacha agus digiteacha (mar atá in úsáid sa tSeirbhís Ioncaim Ar Líne). Bheadh siad seo i bhfeidhm maidir le hidirbhearta áirithe tráchtála, ar a n-áirítear iad sin a bhaineann leis an Stát. I Meán Fómhair 2009, d'aontaigh Institiúid Eorpach na gCaighdeán Teileacumarsáide (ETSI) caighdeán i sínithe leictreonacha do cháipéisí PDF (TS 102778), bunaithe ar ISO 32000, an caighdeán uilíoch do PDFanna) a d'éascódh idirbheartaíochtaí gnó gan pháipéar ar fud na hEorpa agus a bheadh ag teacht le Treoir ar Shínithe Leictreonacha an AU 1999, a chuir Éire i bhfeidhm in *Acht na Tráchtála Leictreonaí 2000*. Clúdóidh Tuarascáil an Choimisiúin ar an ábhar seo na tionscadail ar fhianaise chlostrácha agus shaineolach thíos.

Clostrácht i gCásanna Sibhialta agus Coiriúla

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar a thionscadal ar chlostrácht i gcásanna sibhialta agus coiriúla (3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 8). D'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Chlostrácht i gCásanna Sibhialta agus Coiriúla* (LRC CP 60-2010) i Márta 2010 agus fillimid air seo i dTuarascáil Bhliantúil 2010 an Choimisiúin. Clúdóidh Tuarascáil an Choimisiúin ar an ábhar na tionscadail ar fhianaise cháipéiseach, thuas agus ar fhianaise shaineolach, thíos

Fianaise Shaineolach

I 2009, thosaigh an Coimisiún ag obair ar fhorbairt a mholtaí deiridh ar an dlí a bhaineann le fianaise shaineolach, agus *Páipéar Comhairliúcháin ar Fhianaise Shaineolach* (LRC CP 52-2008) (3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 11) foilsithe acu i 2008. Clúdóidh Tuarascáil an Choimisiúin ar an ábhar seo na tionscadail ar fhianaise cháipéiseach agus riail na clostráichta, thuas.

3. DLÍ COIRIÚIL

Cosaintí i ndlí coiriúil

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Chosaintí i nDlí Coiriúil* (LRC 95-2009)(3ú Clár um Athchóiriú an Dlí, Tionscadal 18) a bhain le cosaint dhlísteanach (féinchosaint); cosaint an bhaile; úsáid nirt i bhforfheidhmiú dlí; cosaint bhriogtha; agus na cosaint sin éigeantas agus riachtanas. Chlúdaigh an Tuarascáil dréacht de *Bhille Dlí Choiriúil (Cosaintí)* leis na moltaí a chur i bhfeidhm.

Maidir le cosaint dhlísteanach (féinchosaint), mhol an Coimisiún gur cheart an chosaint a roinnt ina cheithre phríomheilimint: riachtanas tairsí (ní thig ach le cineálacha áirithe ionsaí mhídhliúthúil neart cosantach a chosaint, go háirithe neart cosantach marfach; caithfidh an t-ionsaí bheith láithreach; caithfidh gá a bheith leis an neart cosantach (is ceart do dhuine teitheadh de ghnáth, más féidir); agus caithfidh an neart cosantach a bheith i gcomhréir leis an neart mídhliúthúil. Is í an cheist cé acu tá gá le húsáid nirt agus cé acu tá sé comhréireach agus tá sin bunaithe ar an chaighdeán oibiachtúil maidir le duine réasúnta (má d'úsáid an duine a ndearnadh ionsaí air neart marfach, agus gur chreid go suibhachtuile go raibh gá leis agus go raibh sé comhréireach ach nach raibh go hoibiachtúil, ba cheart go bhfaighfí ciontach an duine i ndúnorgain, agus ní i ndúnmharú: tagraítear dó seo de ghnáth mar neart iomarcach nó míréireach.

Maidir le cosaint an áitribh, mhol an Coimisiún go bhfeidhmeodh riachtanais ghinearálta ar chosaint dhlísteanach (féinchosaint) maidir le cosaint an aitribh agus a chóngarachta; ach ní fheidhmíonn an riail ghinearálta gur cheart do dhuine teitheadh más féidir nuair a tharlaíonn an t-ionsaí sa bhaile. Molann *Bille Dlí Choiriúil (Cosaint agus an Áitreabh) 2010 Acht Cionta Neamh-mharfacha in éadan an Duine 1997* a leasú, ag cur san áireamh moltaí an Choimisiúin ar an ábhar áirithe seo.

Ar úsáid nirt i bhforfheidhmiú an dlí, mhol an Coimisiún gur cheart go mbeadh úsáid an nirt mharfaigh i bhforfheidhmiú an dlí (le cuidiú le gabháil duine, le déileáil le neamhord tromchúiseach poiblí, racán mar shampla, nó le héalú ó phríosún a chosc) teoranta do bhail an Gharda Síochána agus d'oifigigh phríosúin; agus nach gceadófaí úsáid nirt ar a n-áirítear neart marfach, ach nuair a bhíonn gá leis agus comhréireach leis na himthosca.

Maidir le briogadh, mhol an Coimisiún gur cheart go leanfadh sé ag feidhmiú mar chosaint pháirteach i gcásanna dúnbhásaithe amháin, ag laghdú dúnmharaithe go

dúnorgain. Ba cheart go mbeadh an chosaint bunaithe go príomha ar cé acu a bhí an briogadh (focail nó gníomhartha, mar ionsaí) mar a bhí sé go raibh sé réasúnta ag an chúisí, bunaithe ar chaighdeán an ghnáthdhuine, a fhéinsmacht a chailleadh. Mhol an Coimisiún fosta mura tharla an marú díreach i ndiaidh an bhriogtha, nach gciallaíonn sé sin nach féidir an chosaint a ardú. Ina áit sin, ba cheart go mbainfeadh láithreach nó neamhláithreach i bhfreagairt do bhriogadh le giúiré le cur sa chuntas, i measc na fianaise eile uilig, agus iad ag déanamh cinnidh cé acu a chaill an cúisí a fhéinsmacht. D'fhéadfadh sé seo a bheith go háirithe fíor maidir le foréigean carnach.

Maidir le cosaint an éigeantais, a fheidhmíonn san áit a ndéantar bagairtí báis nó gortaithe thromcúisigh (déan séo nó...), mhol an Coimisiún go leanfadh sé ag feidhmiú mar chosaint ar bhunús coireanna (seachas tréas, dúnmharú agus iarracht ar dhúnmharú), agus go gclúdódh sé cásanna bagartha (éigeantas imthosca). Maidir le cosaint riachtanais, a fheidhmíonn i gcásanna an-teoranta (mar shampla san áit a ndéantar damáiste do shealús le beo duine a shábháil, nó i gcásanna riachtanais leighis mar shampla ag déanamh obráide ar chúpla comhcheangailte), mhol an Coimisiún go leanfadh sé ag forbairt ar bhunús cás ar chás agus nár cheart é a chur ar dhúshraith reachtuil ghinearálta.

Cionta neamhforásta: comhcheilg, iarracht agus gríosú

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar a thionscadal ar chionta neamhforásta (3ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 19), ar fhoilsigh siad *Páipéar Comhairliúcháin ar Chionta Neamhforásta* (LRC CP 48-2008). Foilseoidh an Coimisiún a Thuarascáil air seo i 2010.

Innéacsú fíneálacha

Ritheadh *Bille Fíneálacha 2009*, a bhí bunaithe ar *Thuarascáil ar Innéacsú Fíneálacha* (LRC 65-2002)(2ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 17) mar *An tAcht Fíneálacha 2010*.

Ciontuithe caite

Bhí an Bille um Chiontuithe Caite 2007, a bunaíodh ar an dréacht den *Bhille um Chiontuithe Caite i dTuascail um Chiontuithe Caite* (LRC 84-2007) (2ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 10) de chuid an Choimisiúin ag fanacht ag Staid an Choiste i nDáil Éireann i 2009.

4. DLÍ TALÚN AGUS DLÍ IONTAOBHAIS

An tAcht um Athchóiriú Dlí Talún agus Tíolactha 2009

Le linn chéad leath 2009, lean an Coimisiún de bheith ag éascú Grúpa Saineolach (a d'éascaigh an Coimisiún ar iarratas an Ard-Aighne agus an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí) le cuidiú le dréachtú na n-athruithe deiridh ar an *Bhille um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2006*, a bunaíodh ar an dréacht-*Bhille ar Athchóiriú agus Nuachóiriú an Dlí Talún agus Dlí Tíolactha (LRC 74-2005)* (2ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 23). Achtaíodh Bille 2006 mar *An tAcht um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2009* in Iúil 2009 agus tháinig sé in éifeacht go ginearálta ó 1 Nollaig 2009. Rinne Acht 2009 aisghairm ar thar 150 Acht réamh-1922 sa réimse seo (ag tosú le De Donis Conditionalibus ó 1285) agus chuir sé cód aonair reachtaíochta in áit a lán rialacha faoin dlí coiteann agus rialacha reachtúla ar an dlí talún, ar thíolacadh agus réimsí gaolmhara. Is cuid de Thionscadal eThíolactha an Choimisiúin iad na hathruithe suntasacha a rinneadh in Acht 2009, a phléitear thíos.

RíomhThíolacadh

Tá trí ghné idirghaolmhara ag baint le Tionscadal ríomhThíolactha an Choimisiúin. Sa chéad áit, athbhreithniú cuimsitheach agus leasú ar an dlí substainteach, anois achtaithe san *Acht um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2009*. Baineann an dara agus an tríú gné le nósanna imeachta agus riarachán ábhartha, ag amharc chun tosaigh ar thabhairt isteach eThíolactha sa deireadh. Faoin *Dara Clár um Athchóiriú ar an Dlí 2000-2007* (2ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 23), d'amharc an Coimisiún os cionn (le cúnamh Choimisiún na Sochaí Faisnéise samhlú ar phróiseas reatha tíolactha na hÉireann, a thug dúinn *Tuarascáil ar eThíolacadh: Samhaltú ar Chóras Tíolactha na hÉireann* (LRC 79-2006). Leagann an Tuarascáil amach dearcthaí agus moltaí an Choimisiúin ar *Shamhaltú Chóras Tíolactha na hÉireann*, tuarascáil a ullmhaíodh don Choimisiún ag BearingPointManagement and Technology Consultants. Sa Tuarascáil Shamhaltaithe tá an chéad shamhailphróiseas 'ó thús deireadh' den idirbheart iomlán tíolactha, ag cur san áireamh na ról a bhíonn ag an díoltóir, an ceannaitheoir, gníomhairí eastáit, aturnaetha, institiúidí airgeadais, údarais áitiúla agus phleanála, Clárlann na Talún agus Clárlann na nGníomhas agus geallsealbhóirí eile. Sa chéad chéim eile den tionscadal (3ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 22) cuideoidh an Coimisiún le forbairt an ródmhapa ar chóras ríomhThíolactha i gcomhar leis an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí.

Seilbh Chodarsna

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar a thionscadal ag baint le dlí na seilbhe codarsna (3ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 20). Is é atá sa phróiseas anailís ar na rialacha agus ar na prionsabail dhlíthiúla a bhaineann le seilbh chodarsna in Éirinn ó pheirspictíocht chomparáideach. Deirtear go minic gurb é an dlí seo dlí "cearta na suiteoirí", ach baineann an chuid is mó de na cásanna ar sheilbh chodarsna leis an ghá atá ann leis an teideal a shoiléiriú, mar shampla in áit inar chónaigh mac nó iníon i dteach le blianta tar éis teacht in oidhreacht air ó thuismitheoir ach nach ndearnadh clárú foirmiúil an teidil. Cuimseoidh an Tionscadal impleachtaí chinneadh Chúirt na hEorpa um Chearta an Duine i *Pye (Oxford) Ltd v United Kingdom* (2007).

Dlí iontaobhais agus na hAchtanna um Thalamh Socraithe

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar a thionscadal ar dhlí iontaobhais agus ar na hAchtanna um Thalamh Socraithe (3ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 21) a bheidh bunaithe ar cheist a thagann ó aisghairm na nAchtanna um Thalamh Socraithe agus ag an Acht um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2009. Cuirfidh an tionscadal le hobair an Choimisiúin sa Tuarascáil ar Dhlí iontaobhais Moltaí Ginearálta (LRC 92-2008) a raibh dréacht de *Bhille Ionntaobhaí* ann le dul in áit *Acht na nIonntaobhaithe 1893*, an phríomhreachtaíocht maidir le dualgais agus cumhachtaí ionntaobhaithe. Chuir an Rialtas a rún in iúl le *Bille Ionntaobhaí* a fhoilsiú ina Chlár Reachtaíochta 2009.

Dlí iontaobhais agus ionntaobhais charthanúla

Bunaíodh páirt den *Acht Carthanachtaí 2009* (sa mhéid is gur bhain sé le dualgais ionntaobhaithe carthanachta) ar an dréacht de Bhille Carthanachtaí a foilsíodh i dTuarascáil an Choimisiúin ar Ionntaobhais Charthanúla agus Struchtúir Dhlíthiúla do Charthanachtaí (LRC 80-2006) (2ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 20).

Forbairtí Ilaonad, ar a n-áirítear ollionaid árasán

Molann an Bille um Forbairtí Ilaonad 2009, a rith an Seanad i Meitheamh 2010, na príomheilimintí de *Thuarascáil ar Fhorbairtí Ilaonad* (LRC 90-2008) (2ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 22) an Choimisiúin a chur i bhfeidhm.

5. DLÍ TEAGHLAIGH

Gnéithe Dlíthiúla ag baint le Caidrimh Theaghlaigh: aithreacha agus baill an teaghlaigh shínte

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Ghnéithe Dlíthiúla ag baint le Caidrimh Theaghlaigh* (LRC CP 55-2009) (3ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 23). I measc na moltaí sealadacha a rinneadh sa Pháipéar Comhairliúcháin tá gur cheart don dlí na téarmaí freagracht tuismitheora, cúram lá go lá agus teagmháil a úsáid in áit a bheith ag trácht ar na téarmaí dlíthiúla reatha, caomhnóireacht, coimirce agus rochtain. Thabharfadh sé seo léiriú níos fearr ar an méid atá i gceist sa chuid seo den dlí teaghlaigh; agus bhainfeadh sé amach aon mhíthuiscint go mbeadh cearta ag tuismitheoirí gan freagrachtaí comhfhreagracha. Chinnteodh sé fosta go mbeadh na téarmaí a bheadh in úsáid in Éirinn ag teacht leo sin ata i reachtaíocht an AE, ag Comhairle na hEorpa agus in ionstraimí eile idirnáisiunta a bhfuil Éire páirteach leo. Mhol an Páipéar Comhairliúcháin chomh maith gur cheart go nglacfaí leis go reachtúil go mbronnfaí ordú caomhnóireachta (freagracht tuismitheora) ar athair neamhphósta munach go mbeadh sé ag teacht salach ar leas an pháiste nó go ndéanfadh sé dochar do leas an pháiste; nó go mbronnfaí caomhnóireacht (freagracht tuismitheora) ar gach athair go huathoibríoch (agus d'iarr an Coimisiún aighneachtaí air seo). D'iarr an Coimisiún aighneachtaí fosta ar cé acu a ba cheart méadú a dhéanamh ar na catagóirí daoine a dtig leo cur isteach ar rochtain (teagmháil) le daoine a bhfuil suim ar leith (bona fide) acu a chur san áireamh; agus cé acu a bheadh sé cuí níos imeachta a fhorbairt le caomhnóireacht (freagracht tuismitheora) a leathnú chuig leastuismitheoir.

Uchtáil

D'fheidhmigh *An Bille Uchtála 2009*, a achtaíodh ag an Oireachtas mar *An tAcht Uchtála 2010*, Coinbhinsiún Na Háige ar Chosaint Leanaí agus Comhoibriú maidir le hUchtáil Idirthíortha. Mhol an Coimisiún seo ina *Thuarascáil ar Ghnéithe den Uchtáil Idirthíortha* (LRC 89-2008), a thrácht in athuair ar mholadh a rinne an coimisiún i 1998.

Céilí aontís

Bunaíodh páirt 15 d'An tAcht um Pháirtíocht Shibhialta agus Chearta agus Oibleagáidí Deimhneacha Céilí Aontís 2010 (a foilsíodh i 2009 mar An Bille um Pháirtíocht Shibhialta 2009) ar dhréacht den Bhille um Chéilí Aontís i dTuarascáil ar Cheart agus Dhualgais Chéile Aontís (LRC 82-2006)(2ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 30).

6. GRÚPAÍ SAINIÚLA AGUS SOGHONTA I SOCHAÍ ATÁ AG ATHRÚ

Leanaí agus an Dlí: cóir leighis

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Leanaí agus an Dlí: Cóir Leighis* (LRC CP 59-2009)(3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 26. Rinne an Páipéar Comhairliúcháin thar 20 moladh sealadach ar Athchóiriú, atá dírithe ar (a) chinntiú do gcuirtear dearthaí déagóirí aibí sa chuntas nuair a iarrann siad cóir leighis agus ar (b) sholáthar soiléireachta do ghairmiúlaithe cúram sláinte agus do theaghlaigh. Don tionscadal seo, bhí an Coimisiún ábalta cúnaimh doluachta Oifig an Ombudsman do Leanaí le Lá Comhairliúcháin a shocrú le déagóirí idir 15 bliana agus 18 mbliana d'aois ar an 26 Lúnasa 2009. Le linn an lae chomhairliúcháin, chuala an Coimisiún peirspictíocht agus tuairimí daoine óga. Léiríonn na tuairimí seo, a ndéantar achoimre orthu sa Pháipéar Comhairliúcháin, go gcaithfear na rudaí seo a leanas a chur sa chuntas: oscailteacht, an díth le heolas soiléir ar chóir leighis (lena n-áirítear iad sin a bhaineann le gaolta gnéasacha), agus aibíocht fhíor duine aonair, chomh maith le haois. Is iad na príomh-mholtaí sealadacha sa Pháipéar Comhairliúcháin ar dhéagóirí 16 agus 17 bliana d'aois ná gur cheart glacadh leis go bhfuil sé de lánacmhainn iontu (bunaithe ar theist fheidhmithe tuisceana) glacadh le cóir leighis nó diúltú dó, faoi réir imthosca áirithe, lena n-áirítear leas an duine atá 14 agus 15 bliana d'aois.

Gnéithe Dlíthiúla Cúramóirí

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Ghnéithe Dlíthiúla Cúramóirí* (LRC CP 53-2009) (3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 29). Faoin *Acht Sláinte 2007*, is é An tÚdarás um Fhaisnéis agus Cáilíocht Sláinte (HIQA) an foras rialaithe agus leagan caighdeáin do shuíomh an bhaile bhanaltrachta cónaithe. I 2009, d'fhoilsigh HIQA caighdeáin náisiúnta do shuíomh cúraim cónaithe. Clúdaíonn na caighdeáin seo 5% den chatagóir thar 65. Ní chumasaíonn an tAcht Sláinte 2007, mar sin féin an HIQA le caighdeáin inchoimparáide do sholáthar cúram sláinte i suíomh an bhaile, a chlúdódh an 95% den chatagóir thar 65 atá fágtha (cé ar ndóigh nach dteastaíonn cúram baile ón ghrúpa uilig). Molann an Coimisiún go sealadach sa Pháipéar Comhairliúcháin, mar sin, gur cheart an *tAcht Sláinte 2007* a leathadh le ceadú do HIQA cúramóirí baile gairmiúla a rialú. Tá rún ag an Choimisiún a dTuarascáil ar an tionscadal seo a fhoilsiú faoi dheireadh 2010.

7. TEICNEOLAÍOCHT, NUÁLAÍOCHT AGUS AN DUINE AONAIR

Gnéithe Dlíthiúla na Bitheitice: Réamhthreoracha Cúraim

I 2009, d'fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar an Bhithetic: Réamhthreoracha Cúraim* (LRC 94-2009), a lean *Páipéar Comhairliúcháin ar an Bhithetic: Réamhthreoracha Cúraim* (LRC CP 51-2008)(3ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, Tionscadal 30). Mhol an Tuarascáil achtú reachtaíochta le riar ar dhaoine a dhéanann réamhthreoracha cúraim, cé acu go briathartha nó i scríbhinn. Leagann réamhthreoir cúraim amach mianta duine faoi cad a ba chóir tarlú dó nó di i gcás taise éagumasaithe (mar shampla taise cairr

tromchúiseach) nó tinneas (mar shampla stróc nó teacht ghalar Alzheimer) a dhéanann dodhéanta ag an duine a mhianta a chumarsáidíú go díreach.

Is iad príomh-mholtaí na Tuarascála: ba cheart an reachtaíocht mholta a bheith éascaitheach de nádúr agus ba cheart breathnú uirthi i gcomhthéacs is leithne próiseas pleanála cúram sláinte ag duine aonair; ní athródh an reachtaíocht mholta an dlí coiriúil atá ann anois faoina bhfuil cosc ar eotanáis agus ar fhéinmharú ar cuidíodh leis; bheadh sé ag déileáil le Réamhthreoracha Cúraim ag daoine fásta lena mbaineann diúltú cóireála, mar shampla; “Ní mian liom instealladh fliú a fhail” nó “Ní mian liom a bheith cúitithe”, d’fhéadfadh duine cóir a dhiúltú ar chúis reiligiúin; d’fhéadfadh Réamhthreoracha Cúraim, go ginearálta a bheith i scríbhinn nó i bhfocail agus faoin reachtaíocht mholta, thiocfadh dó go mbeadh san áireamh le réamhthreoir chúraim treoir le cóireáil shaolchothaithe a dhiúltú (cóir a chuirtear ar fáil le fad a chur le saol duine agus a théann in áit nó a chothaíonn oibriú feidhmeanna barrthábhachtacha coirp atá ábalta oibriú go neamhspleách – chaitheadh an cineál seo a bheith i scríbhinn agus finné a bheith leis): cheadódh an reachtaíocht mholta ainmniú seachchúram sláinte le mianta an duine a chur i gcrích.

Molann an Coimisiún nach dtiocfadh le duine cúram bunúsach a dhiúltú (mar theas, fhoscadh, chúram maolaitheach, chothú béil agus hidráitiú agus bhearta glaineachta). Molann an Coimisiún gur cheart go mbeadh i gCód Reachtuil um Chleachtas i Réamhthreoracha Cúraim, treoir mhionsonraithe do ghairmiúlaithe cúram sláinte, lena n-áirítear na himthosca faoina bhféadfaí machnamh a dhéanamh ar chothú agus hidráitiú bréagach (ANH) mar chúram bunúsach, nó cóir bhréagach saolchothaithe. Molann an Coimisiún gur cheart moladh do dhuine comhairle leighis a lorg agus réamhthreoir cúraim á déanamh aige ach ní bheadh sé éigeantach. Ní bheadh dlisteanas dlíthiúil áit a leanann siad an reachtaíocht mholta ar threoir réamhchúram a chreideann siad a bheith bailí agus a bhaith bainte leis an bhail a bhfuiltear ag cur caoi air. Molann an Coimisiún fosta gur cheart an reachtaíocht mholta ar réamhthreoracha cúraim a tharraingt in ollchóiriú ar an dlí um acmhainn mheabhrach, atá i Scéim Acmhainne Meabhraí de Bhille 2008. Cuimsíonn an Tuarascáil dréacht de *Bhille um Acmhainneacht Mheabhrach Réamhthreoracha Cúraim*.

Príobháideacht agus faireachas

Achtaíodh ag an Oireachtas in Iúl 2009, *An tAcht um Cheart Coiriúil (Faireachas) 2009*, é bunaithe ar pháirt de *Thuarascáil ar Príobháideacht: faireachas agus idircheapadh cumarsáidí* (LRC 57- 1998) (1ú Clár um Athchóiriú ar an dlí, paragraph 13), ag an Oireachtas in Iúl 2009. Bhí *An Bille um Phríobháideacht*, a bunaíodh fosta go páirteach ar Thuarascáil an Choimisiúin 2008 ag an Dara Staid i Seanad Éireann i 2009

8. DLÍ TRÁCHTÁLA AGUS DLÍ NA N-OIBLEAGÁIDÍ

Conarthaí Árachais

Le linn 2009, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar a thionscadal ar chonarthaí árachais)(3ú Clár um Athchóiriú ar an Dlí, Tionscadal 34). Athbreithneoidh an tionscadal rialacha atá ann anois maidir le conarthaí árachais, mar fhoirmeáltachtaí, neamhnochtadh ábhair, clasáil ‘bunús conartha’ agus coincheap ús inárachais. Scrúdóidh an tionscadal cé acu bhiseodh na rialacha ó chódú, ó pheirspictíochtaí éifeachtúlachta gnó agus ó chosaint tomhaltóirí. Tá sé de rún ag an Choimisiún páipéar comhairliúcháin ar an réimse seo faoi dheireadh 2010 a fhoilsiú.

Dliteanas Sibhialta na Samárach Maith agus Saorálach

I 2009, d’fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Dhliteanas Sibhialta Samárach Maith agus Saorálach* (LRC 93-2009), a lean ar *Pháipéar Comhairliúcháin ar Dhliteanas Sibhialta Samárach Maith agus Saorálach 2007* (LRC CP 47-2007). D’éirigh an tionscadal as

achainí i 2006 a rinne an tArd-Aighne le machnamh a dhéanamh ar an dualgas cúraim agus/nó an chaighdeán cúraim i ndlí a bhain le Samáraigh Mhaithe agus leo sin a sholáthraíonn seirbhísí saorálach le leas na sochaí; agus cé acu ba chóir an dlí a leasú le iachall a chur le headráin a dhéanamh le cuidiú le duine gortaithe nó le duine ata i mbaol a ghortaithe.

Scrúdaigh an Coimisiún achainí an Ard-Aighne agus dhá shaincheist mhóra sa chúlra: rolladh amach dífhibrileoirí (Dífhibrileoirí Uathoibríocha Seachtracha (AEDs) in áiteanna poiblí le cosc a chur ar bhás cairdiach (rud a moladh i d*Tuarascáil an Tascfhórsa ar Bhás Tobann Cairdiach 2006*) agus cur chun cinn ginearálta na saoránachta gníomhaí a pléadh i d*Tuarascáil an Tascfhórsa ar Shaoránacht Ghníomhach*. Ardaíodh ceist dliteanas féideartha Samárach Maith nó lucht tarrthála deonach sa chomhthéacs seo, cé gur nótáil Tuarascáil an Tascfhórsa nár chuir buaireamh ar bith cosc ar dhaoine teacht chun tosaigh mar shaorálaigh. Agus iad ag tabhairt aghaidhe ar achainí an Ard-Aighne, chuir an Coimisiún an cúlra ginearálta seo sa chuntas. Is é anailís an Choimisiúin ná gur dócha nach n-éireodh dliteanas i mbunús na gcásanna, cé nach bhféadfaí baol iarmharach dlíthíochta a ghearradh amach, go háirithe i gcomhthéacs na gníomhaíochta saorálaí. Go fiú anseo, ní raibh an Coimisiún feasach ar aon éileamh ina n-éadan siúd páirteach i dtabhairt slán beo daoine nó i dtabhairt tarrthála ar dhaoine i gcásanna éigeandála.

Mhol an Coimisiún le déileáil le haon bhuaireamh a bheadh orthu sin a shocraíonn ar bheith ina Samáraigh Mhaithe nó ina saorálaigh sa tsochaí, agus fosta leis an dlí a shoiléiriú, gur cheart na rialacha ábhartha a chur i bhfoirm reachtúil. Cuimsíonn Tuarascáil an Choimisiúin dréacht-Bhille um Dhliteanas Sibhialta (Samáraigh Mhaithe agus Saorálaigh) a raibh moltaí mionsonraithe an Choimisiúin ann. Chlúdódh an dréacht-Bhille Samáraigh Mhaithe agus lucht tarrthála saorálach fosta. Mhol an Coimisiún gur cheart go soláthródh an reachtaíocht mholta cosaint iomlán in éadan éileamh dliteanais shibhialta do shamáraigh Mhaithe agus do lucht tarrthála saorálach, ach ab é go bhfuil mórfhaillí, is é sin, faille ar ardleibhéal agus a bhfuil baol ard riosca nó dóchúlacht ghortaithe i gceist. Tá teist seo na mórfhaillí de réir dlíthe cosúla atá i bhfeidhm i mórán tíortha, lena n-áirítear na Stáit Aontaithe, Ceanada, An Astráil agus an Nua-Shéalainn. Mhol an Coimisiún fosta, cé go gcaithfeadh eagraíochtaí saorálacha cloí le gnáthrialacha an dliteanais shibhialta – cúram réasúnta a dhéanamh faoina na himthosca uile – ba cheart go mbeadh siad ábalta a ra nár cheart dliteanas a leagan orthu mura mbeadh sé cóir agus réasúnta faoi na himthosca a leithéid a dhéanamh. Cuireann sé seo ollchuspóirí polasai de bheith ag spreagadh na gníomhaíochta saorálaí in Éirinn sa chuntas. Molann cuid 3 den *Bhille um Dhlí Sibhialta (Forálacha Ilghnéitheacha) 2010* moltaí an Choimisiúin a chur i bhfeidhm.

Clúmhilleadh

Achtaíodh *An tAcht Clúmhille 2009* ón Oireachtas in Iúl 2009. Díorthaíodh Acht 2009 ó mholtaí an Choimisiúin i d*Tuarascáil ar Dhlí Sibhialta an Chlúmhille* (LRC 38-1991) agus i d*Tuarascáil ar Choir an Leabhail* (LRC 41-1991)(ar éirigh an bheirt acu o achainí i 1987 ón Ard-Aighne an t-ábhar seo a scrúdú), a cuireadh isteach i d*Tuarascáil an Ghrúpa Comhairle Dlí ar Chlúmhilleadh*.

CAIBIDIL 3

ATHRÁITEAS AR AN DLÍ REACTHÚIL

FORBHREATHNÚ

Maidir leis an tionscadal athráitis ba é fócas an Choimisiúin i 2009 *An Chéad Chlár Athráitis* a thabhairt chun cinn agus leanúint de bheith ag tógáil ar a acmhainneacht le athráitis a tháirgeadh.

Rinneadh dul chun cinn suntasach ar na hathráitis a liostaíodh sa chéad chlár, ar dtús sa bhogearra próiseála focal Word. Aistríodh an obair go XML de réir mar a bhí an córas ceapadóireachta ar fáil. Bhí gnéithe deiridh an chórais ar fáil i mBealtaine 2010, a cheadaigh leathanaigh tosaigh agus intreoracha, agus cuireadh bunús na nAchtanna sa chéad chlár ar aghaidh chuig Oifig an Ard-Aighne in Iúil 2010 le dearbhú faoin Acht um Dhlí Reachtúil (Athráiteas) 2002. Rinneadh dréacht-athráiteas d'Acht an Bhainc Cheannais 1942 ar achainí ón Ard-Aighne fosta.

Braitheann acmhainneacht an Choimisiúin le hathráitis a dhéanamh ar rochtain ar stór reachtaíochta marcáilte go cruinn in XML, agus córas ceapadóireachta a cheadóidh eagarthóireacht agus anótáil in XML. Bhí méid suntasach oibre déanta i 2008 ar aistriú ionstraimí reachtúla agus ceapadh agus marcáil XML an stór Achtanna ó 1922 go 1998. Críochnaíodh é seo agus rinneadh beart bailíochta i 2009, le cáilíocht na hoibre a rinneadh a chinntiú. Sa mhullach air sin, ceapadh thar 400 Acht réamh-1922 a roghnaíodh agus a marcáladh, a cheadaigh athráitis ag baint le reachtaíocht réamh-1922 mar *Achtanna um Chosc ar Thruailliú 1889 -2005*. Cuireadh an leagan úr seo den stór iar-1922 ar fáil d' Oifig an Ard-Aighne, a shocraigh ar an ábhar a uaslódáil ar shuíomh Gréasáin an eISB (www.irishstatutebook.ie). Cuireadh an t-ábhar ar fáil fosta do Sheirbhís Thithe an Oireachtais le húsáid ar a suíomhanna Gréasáin.

Lean an obair ar aghaidh ar fhorbairt agus ar thástáil chóras ceapadóireachta an XML, a raibh an Coimisiún páirteach go dlúth leis. Aistríodh mórán de na hathráitis a údaraíodh i Word go XML le linn 2009, agus sa deireadh tugadh cothrom le dáta iad agus críochnaíodh iad i mBealtaine agus Meitheamh 2010, nuair a bhí gnéithe deiridh an chórais ar fáil.

Lean an Coimisiún de bheith páirteach sa Ghrúpa ríomhReachtaíochta, a raibh duine ó Roinn an Taoisigh ina chathaoirleach air. Tá ionadaithe fosta sa ghrúpa ó Oifig an Ard-Aighne, Roinn an Airgeadais agus ó Sheirbhís Thithe an Oireachtais. Lean an Grúpa de bheith ag cur tionscaintí chun cinn a raibh sé mar aidhm acu teicneolaíocht agus modhanna oibre comhtháite agus in-idirmhalartaithe a úsáid le héifeachtúlacht in ullmhú, i bhfoilsíú agus in uasdátú reachtaíochta a fheabhsú. Maidir le rochtain ghinearálta ar reachtaíocht, chuimsigh sé seo fosta le linn 2009, na chéad chéimeanna i bhforbairt Liosta Rúnaicmithe Achtanna ar Marthain.

CAIBIDIL 4

EOLAIRE REACHTAÍOCHTA

FORBHREATHNÚ

Aistríodh freagracht as an Eolaire Reachtaíochta (ar a dtugtaí Táblaí Cróineolaíochta na Reachtanna roimhe seo) ó Oifig an Ard-Aighne go dtí an Coimisiún um Athchóiriú an Dlí i mí Iúil 2007. Chuir Oifig an Ard-Aighne an ceann deireanach dá feidhmeanna cothabhála ar an Eolaire Reachtaíochta i bhfeidhm i mí Eanáir 2008 nuair a rinne sé uasdátú ar an Eolaire Reachtaíochta go 31 Nollaig 2005.

I ndiaidh aistriú na feidhme, rinne an Coimisiún athbhreithniú ar ábhar an Eolaire Reachtaíochta láithreach agus d'fhoilsigh an Coimisiún i mí Iúil 2008- *Páipéar Comhairliúcháin ar An Eolaire Reachtaíochta: I dTreo Samhail don Chleachtas is fearr.*

Thosaigh an Coimisiún sa dara leath de 2008, obair ar chríochnú an Eolaire Reachtaíochta ón 1 Eanáir 2006. Lean an Coimisiún den obair seo le linn 2009. Foilsíodh nuashonruithe don Eolaire Reachtaíochta ar Leabhar Reachtanna na hÉireann (eISB) suíomh Gréasáin www.irishstatutebook.ie in Iúil 2010. Chlúdaigh siad seo athruithe reachtúla a rinneadh sa tréimhse ó 1 Eanáir 2006 go 3 Aibreán 2010. Críochnaíodh iad ag úsáid uirlis cheapadóireachta nua an Choimisiúin.

Bhí feabhsuithe i gceist ar bhunachar sonraí an Eolaire Reachtaíochta traidisiúnta leis na nuashonruithe fosta. Cuireadh isteach fosta eolas cuimsitheach ar fhorálacha tosaithe chomh maith le reachtaíocht tánaisteach eile bhainteach don chéad uair. Thug an Coimisiún tiomantas faoi sholáthar nuashonruithe rialta ar reachtaíocht reatha sa todhchaí.

Thosaigh an Coimisiún fosta roinnt oibre i 2009 ar cheartú faillí san Eolaire Reachtaíochta reatha. Roimhe sin, ní raibh aon eolas ar leasuithe roimh 1922 ar reachtaíocht réamh-1922. Chiallaigh sé seo má leasaíodh Acht réamh-1922 roimh 1922 nach raibh aon tagairt don Acht ar chor ar bith ar an Eolaire Reachtaíochta. Má leasaíodh é roimh 1922 agus iar-1922, níor nocht ach leasuithe iar-1922. Bhí sé seo mearbhallach ar úsáideoirí an Eolaire Reachtaíochta.

Scrúdaigh an Coimisiún an liosta de 1,364 Acht réamh-1922 a coinníodh i bhfeidhm ag *an Acht um Athchóiriú an Dlí Reachtúil 2007*. Faoi réir ag tuilleadh aisghairmeacha a cuireadh i bhfeidhm ó 2007 (mar aisghairm ar thar 150 Acht réamh-1922 ag an *Acht um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2009*: feic caibidil 2, thuas), leanann siad seo agus neart an dlí leo sa dlínse seo. Shocraigh an Coimisiún mar sin eolas a thiomsú ar leasuithe réamh-1922 ar na hAchtanna seo a coinníodh i bhfeidhm ag Acht 2007. In Iúil 2010, d'uaslódáil an Coimisiún eolas maidir le leasuithe ar Achtanna réamh-1922 a chlúdaigh na blianta 1900 go 1022. Mar sin de, don chéad uair, thig le húsáideoirí an Eolaire Reachtaíochta tagairtí do gach leasú a rinneadh a fheiceáil, mar shampla, ar an *Acht um Phromhadh Ciontuith (Éire) 1907* agus níl siad a thuilleadh srianta maidir le leasuithe a rinneadh d'Acht 1907 ó 1922. Leanfaidh an Coimisiún de bheith ag obair in ord cróineolaíoch droim ar ais le déileáil leis an tsaincheist seo agus eolas a uaslódáil ar an eISB.

CAIBIDIL 5

RIARACHÁN

INTREOIR

Sa chaibidil seo, imlíníonn an Coimisiún gnéithe riaracháin a bhaineann lena gcuid oibre. Díritear ar na socruithe riachtanacha riaracháin agus ar thaca a chinntíonn gur féidir Clár Rollach Oibre an Choimisiúin a chur i gcleachtas. Tá struchtúr eagraíochta an Choimisiúin (Bealtaine 2009) leagtha amach in Aguisín E.

AN COIMISIÚN

Uachtarán agus ceathrar Coimisinéirí atá ar an Choimisiún. Is iad an Rialtas a cheapann na Coimisinéirí ar feadh téarma suas le cúig bliana, agus féadfar a gceapacháin a athnuachan. Is ar bhonn lánaimseartha a oibríonn an tUachtarán agus Coimisinéir amháin eile. Le linn 2009, ba iad seo comhaltaí an Choimisiúin. Ba í Uachtarán an Choimisiúin, an Breitheamh Catherine Uasal McGuinness, iarbhreitheamh de chuid na Cúirte Uachtaraí. Is aturnaí í an Coimisinéir lánaimseartha eile, Patricia Rickard-Clarke, a bhí go dtí a ceapachán, ina comhpháirtí le McCann Fitzgerald, Aturnaetha. Is iad seo a leanas an triúr Coimisinéirí páirtaimseartha i 2009: an tOllamh Finbarr McAuley, Ollamh Jean Monnet le Dlí Coiriúil, An Coláiste Ollscoile Baile Átha Cliath; Marian Shanley, Aturnaí, Comhalta den Choimisiún le Drochúsáid Leanaí a Fhiosrú; agus Donal O'Donnell, Abhcóide Sinsearach.

Cinneann an Coimisiún ar ábhar an chláir athchóirithe dlí agus beartaíonn siad ábhar aschur taighde an Choimisiúin (mar a bhíonn sna Páipéir Chomhairliúcháin agus Tuarascálacha) agus déanann na príomhchinntí riaracháin agus airgeadais.

Buaileann na Coimisinéirí le chéile go foirmiúil mar fhoras ar a laghad uair sa mhí. Lena chois sin, buaileann a chuid comhaltaí le chéile go minic agus bíonn siad i gcumarsáid agus i gcomhairle leanúnach lena chéile agus le foireann an Choimisiúin.

COISTE BAINISTÍOCHTA

Tá coiste bainistíochta an Choimisiúin comhdhéanta d'Uachtarán an Choimisiúin, an Coimisinéir lánaimseartha, An Ceann Riaracháin agus Forbartha, an Stiúrthóir Taighde, Bainisteoir an Tionscadail Athráitis agus an Bainisteoirí Tionscadail an Eolaire Reachtaíochta. Buaileann an coiste bainistíochta le chéile ar bhunús rialta le hathbhreithniú a dhéanamh ar na príomhábhair chuí go léir a bhaineann le hoibriú éifeachtúil agus éifeachtach an Choimisiúin. Is é ceann de na príomh-fhreagrachtaí atá ar an Choimisiún ná monatóireacht a dhéanamh ar an dul chun cinn sna spriocanna a leagtar amach i bplean gnó bliantúil an Choimisiúin.

FOIREANN RIARACHÁIN

Bhí foireann riaracháin an Choimisiúin comhdhéanta de Cheann Riaracháin agus Forbartha agus foireann de dheichniúr eile sa chéad leath de 2009. Sa dara leath de 2009, cuireadh socrúithe i bhfeidhm leis an laghdú mór a bhí pleanáilte ar dheontas i gcabhair an Choimisiúin i 2010 a chur sa chuntas.

Le linn 2009, bhí an fhreagracht iomlán ag an aonad riaracháin leis na tascanna riaracháin laistigh den Choimisiún a chur i gcrích ó lá go lá. Tá an tAonad go háirithe freagrach as:

- Bainistiú, próiseáil agus tuairisciú a dhéanamh ar gach idirbheart airgeadais sa Choimisiún. Áirítear leis sin feidhm phárolla an Choimisiúin a bhainistiú.
- Foirgnimh agus infreastruchtúr IT an Choimisiúin a bhainistiú
- Feidhm acmhainní daonna an Choimisiúin a bhainistiú
- Tacaíocht riaracháin a sholáthar d'fheidhm taighde an Choimisiúin
- Feidhmeanna éagsúla a chomhlíonadh i dtaca le seimineáir, comhdhálacha bliantúla, seoladh foilseachán agus priontáil Tuarascálacha agus Páipéir Chomhairliúcháin

Is iad an Rúnaí/Ceann Riaracháin agus baill eile den aonad riaracháin a chuireann na feidhmeanna seo i bhfeidhm, agus iad ag gníomhú faoi stiúir an Choimisiúin

Cuireann an tAonad Riaracháin tacaíocht ar fáil don fheidhm taighde taobh istigh den Choimisiún. Is é a bhíonn i gceist leis seo de ghnáth ná socrú a dhéanamh do phriontáil agus dáileadh fhoilseacháin an Choimisiúin agus pleanáil agus eagrú na dtascanna éagsúla a bhaineann le seoladh fhoilseacháin an Choimisiúin. Bhí an tAonad Riaracháin ag plé fosta le hullmhú seoltaí agus seimineár agus leis an Chomhdháil Bhliantúil.

FOIRNE TAIGHDE AGUS LEABHARLAINNE

Foireann Taighde

Tá an fhoireann taighde eagraithe thart ar thrí fheidhm taighde reatha an Choimisiúin: Athchóiriú an Dlí, Athráiteas ar an Dlí Reachtúil agus an tEolaire Reachtaíochta.

Is é an Stiúirthóir Taighde ceann na foirne taighde ar Athchóiriú an Dlí. Tá Bainisteoir Tionscadail ag ceann na bhfoirne taighde d'Athráiteas ar an Dlí Reachtúil agus ar an Eolaire Reachtaíochta. Tuairiscíonn an fhoireann taighde go díreach chuig an Stiúirthóir Taighde agus Bainisteoirí Tionscadail, faoi seach. Le linn 2009, bhí cead ag an Choimisiún 15 Thaighdeoirí Dlí lánaimseartha a fhostú maidir lena bhfeidhmeanna taighde, agus bhí deichniúr acu sin i ngleic le tionscadail a bhain le hAthchóiriú an Dlí, triúr le hAthráiteas ar Dhlí Reachtuil agus beirt leis an Eolaire Reachtaíochta.

Is é feidhm Stiúirthóir na Taighde agus na mBainisteoirí Tionscadail na foirne taighde a stiúradh agus a bhainistiú, agus cuidiú ginearálta agus comhairle a thabhairt do na taighdeoirí i ndúil is go gcinnteofar aschur agus caighdeán oibre cuí. Eagraíonn an Stiúirthóir Taighde agus na Bainisteoirí Tionscadail cruinnithe míosúla don fhoireann taighde iomlán le forbairtí a phlé ina réimsí ábhartha agus le dearthaí a roinnt. Reáchtálann siad fosta roinnt seimineár le linn na bliana do na taighdeoirí ar réimsí sainspéise. Freastalaíonn taighdeoirí fosta ar chomhdhálacha ar réimsí ábhartha suime. Spreagtar Taighdeoirí Dlí fosta a bheith ag foilsiú in irisí dlí ábhartha le linn a dtréimhse leis an Choimisiún. Cuimsíonn sé sin ailt ag baint le réimsí a bhfuil an taighdeoir gníomhach iontu.

Seirbhísí Leabharlainne agus Faisnéise

Is é an príomhról atá ag leabharlann an Choimisiúin, uirlis nach bhféadfadh an Coimisiún feidhmiú gan í, ná soláthar a dhéanamh agus freagra a thabhairt ar riachtanais an Choimisiúin agus ar fhoireann taighde an Choimisiúin i leith seirbhísí leabharlainne agus faisnéise i bpáirt le leabharlanna agus soláthróirí faisnéise eile. Ar fhoireann na leabharlainne tá Bainisteoir/Leabharlannaí Faisnéise Dílíthiúla agus Catalógaí/Cúntóir Leabharlainne. Cuireann baill den Aonad Riaracháin cúnamh ar fáil fosta nuair a bhíonn gá leis.

Oibríonn an Bainisteoir Faisnéise Dílíthiúla/ Leabharlannaí i ndlúthchomhairle leis na foirne taighde le go mbeidh teacht in am ar acmhainní nua cruachóipe agus leictreonacha. Scaiptear feasachán inmheánach ar fhorbairtí dílíthiúla reatha, ag díriú ar shealbhuithe nua leabharlainne, ar an fhoireann ar fad ar bhonn seachtainiúil. Tá cúnamh le fáil ag an Bhainisteoir Faisnéise Dílíthiúla/ Leabharlannaí ina ról ó Chatalógaí Iánaimseartha.

AIRGEADAS AGUS INIÚCHADH

Ioncam agus caiteachas

Is é an tAire Airgeadais a mhaoiníonn an Coimisiún trí dheontas i gcabhair, ar mholadh an Ard-Aighne, ba é suim an deontais i gcabhair do 2009 ná €3,296,894. Fuarthas €6,533 as díol foilseachán.

€3,582,727.52 an tsuim chaiteachais do 2009. Chlúdaigh an caiteachas tuarastail agus aoisliúntas Coimisinéirí agus foirne, cíós agus forchostais áitreabh, cothabháil leabharlann an Choimisiúin, cothabháil ghréasán IT an Choimisiúin agus costais phriontála agus dháiliúcháin.

Tá coiste iniúchta ag an Choimisiún a amharcann os cionn nósanna imeachta riaracháin agus airgeadais sa Choimisiún. Cuireann coiste iniúchta an Choimisiúin le hobair an choiste iniúchta inmheánaigh in Oifig an Ard-Aighne. Is iad an tArd-Reachtaire agus an tArd-Aighne a dhéanann iniúchadh ar chuntais bhliantúla an Choimisiúin de réir *an Acht fán Choimisiún um Athchóiriú an Dlí 1975*.

Sa dara leath de 2009, tharla comhráití fada idir an Coimisiún agus Oifig an Ard-Aighne maidir leis an mhórlaghdú bheartaithe sa deontas i gcabhair do 2010. Le linn an ama sin, tharla réamhchomhráití ar laghduithe in eilimintí tuarastail agus neamhthuarastail deontas i gcabhair thuartha an Choimisiúin, a chlúdaigh athúsáid na foirne státseirbhíse agus laghdú i líon na foirne taighde ceadaithe. Tháinig deireadh leis na comhráití seo faoi dheireadh 2009. Fillimid air seo i *dTuarascáil Bhliantúil 2010*.

Prapíocaíochtaí

Níor fhulaing an Coimisiún aon phionós maidir le hús déanach le linn 2009 faoin *Acht um Phrapíocaíocht Cuntas 1997*, mar a leasaíodh ag *Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Mhall in Idirbhearta Tráchtála) 2002*.

SOCRUITHE RIALACHAIS

Is ar an Choimisiún atá freagracht agus cuntasacht fhoriomlán as gníomhaíochtaí an Choimisiúin. Tá cúnamh ag an Choimisiún sa ról sin ón Choiste Bainistíochta, ón Aonad Riaracháin, ón fhoireann taighde agus ó fhoireann na leabharlainne.

Tá macasamhail chuspóirí an Ráitis Straitéise, atá liostaithe i gCaibidil 1, le léamh ag leibhéal na heagraíochta, i gcomhréir leis na cuspóirí sa Ráiteas Straitéise, tá sraith spriocanna atá leagtha amach i bPlean Gnó Bliantúil an Choimisiúin. Tá spriocanna ráithiúla sa Phlean Gnó faoi gach cuspóir straitéiseach. Tá monatóireacht á déanamh ar bhonn rialta ag an Choiste Bainistíochta ar an dul chun cinn atá déanta i mbaint amach na spriocanna sin agus athbhreithniú foirmiúil gach ráithe.

Déantar bainistiú ar fheidhmíocht bhaill aonair foirne trí chóras bainistithe feidhmíochta do bhainisteoirí agus don fhoireann araon. Tá státseirbhísigh faoi réir an Chóras Forbartha um Bhainistiú Feidhmíochta na Státseirbhíse. Don fhoireann eile ar fad tá a chóras bainistithe feidhmíochta féin ag an Choimisiún atá faoi chúram an Choimisinéara lánaimseartha.

Faoi nósanna imeachta cuntasáíochta reatha, tarraingítear airgead anuas ó Oifig an Ard-Aighne ar bhonn míosúil trí bhíthin deontais i gcabhair. Faigheann an Coimisiún ioncam áirithe fosta ó dhíol foilseachán. Déanann an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste monatóireacht ar bhonn bliantúil ar rialáil airgeadais inmheánach agus caiteachas an Choimisiúin. Tagann an Coimisiún fosta faoi iniúchadh ag Aonad Iniúchtha Inmheánach Oifig an Ard-Aighne. Coinníonn an Coimisiún a Choiste Iniúcháireachta Inmheánaí féin. Coinníonn an Coimisiún clár bainistíochta riosca a thugtar cothrom le dáta ar bhonn rialta agus coimeádtar é faoi athbhreithniú ag an Choimisiún.

Aguisín A

TRÍÚ CLÁR UM ATHCHÓIRIÚ AR AN DLÍ 2008-2014

TIONSCADAIL ATÁ SAN ÁIREAMH SA TRÍÚ CLÁR UM ATHCHÓIRIÚ AN DLÍ

A. Córas Dlíthiúil agus Dlí Poiblí

1. An Dlí Maidir le Giúiréithe
2. Forfheidhmiú Fiacha agus Urrú Leasanna ar Mhaoin Phearsanta
3. Barántais Bhinse agus Barántais Chuardaigh
4. Teorainn le Caingne
5. Réiteach Malartach ar Dhíospaidí
6. Comhdhlúthú agus Athchóiriú ar Achtanna na gCúirteanna

B. Dlí na Fianaise

7. Fianaise Dhoiciméadach agus Teicneolaíocht
8. Clostrácht i gCásanna Sibhialta agus Coiriúla
9. Nochtadh Cásanna Cosanta Roimhré
10. Fianaise Fhóiréinseach
11. Fianaise Shaineolach

C. Dlí Coiriúil

12. Dlí Cionta Gnéasacha
13. An tíospartach agus an Córas Ceartais Choiriúil
14. Daoine Soghonta agus an Córas Ceartais Choiriúil
15. Ceartas Íocshláinteach
16. Maidir le bunú Choiste Comhairleach um Chódú an Dlí Choiriúil, scrúdú ar cheisteanna ag eascairt sa chuid ghinearálta den dlí coiriúil
17. Dlí Dúnbhásaithe
18. Cosaintí sa Dlí Coiriúil
19. Cionta Neamhfhórásta

D. Dlí Talún agus Maoine

20. Tuilleadh Códaithe Reachtúil ar Dhlí Talún
21. Dlí Iontaobhas agus Tionscadal ar na hAchtanna Talún Socraithe
22. Léarscáil Bhóithre don ríomhThíolacadh

E. Dlí Teaghlaigh

23. Gnéithe Dlíthiúla de Chaidrimh Theaghlaigh
24. Foréigean Baile
25. Dlí Neamhnaithe sa 21ú Aois

F. Grúpaí Sonracha i Sochaí atá ag Athrú

26. Leanaí agus an Dlí
27. Aitheantas Inscne
28. Gnéithe Dlíthiúla de Dhaoine Nua agus Daoine atá ag Teacht Chun Cinn i Sochaí na hÉireann (Nósanna Imeachta Athaontuithe agus Saoránacht)
29. Gnéithe Dlíthiúla de Chúramóirí

G. Teicneolaíocht, Nuálaíocht agus an Duine Aonair

- 30. Gnéithe Dlíthiúla den Bhitheitic
- 31. Gnéithe Dlíthiúla den Atáirgeadh Daonna Cuidithe
- 32. Príobháideacht

H. Dlí Tráchtála agus Dlí na nOibleagáidí

- 33. Dírathú Conarthaí
- 34. Conarthaí Árachais
- 35. Damáistí i nDlí Conartha agus Torta

I. Dlí Idirnáisiúnta

- 36. Stádas Dlí Idirnáisiúnta i nDlí Intíre na hÉireann
- 37. Gnéithe Dlí Sibhialta den Dlí ar Dhaoine ar Iarraidh

Aguisín B

GRÚPAÍ OIBRE AGUS BOIRD THIONSCADAIL

Mar a nótáladh i gCaibidil 1, faoin *Acht Fán Choimisiún um Athchóiriú an Dlí 1975*, is féidir leis an Choimisiún Grúpaí Oibre a chur ar bun chun réimsí ar leith dlí a scrúdú. Chomh maith leis na Grúpaí Oibre, a mbíonn cruinnithe acu ar bhonn rialta le linn saolré thionscadail ar leith, tá grúpaí ad hoc (a mbíonn cruinnithe acu anois agus arís) curtha ar bun fosta ag an Choimisiún le dul i gcomhairle leo faoi ábhair ar leith.

Sainghrúpa ar *An Bille um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2006* i 2006 ar iarratas an Ard-Aighne agus an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, rinne an Coimisiún sainghrúpa a chomóradh chun cuidiú leis An Bille um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2006 a dréachtú, atá bunaithe ar an dréacht sa Tuairisc ar Athchóiriú an Dlí maidir leis an Dlí Talún agus an Dlí Tíolacais a Athchóiriú agus a Nuachóiriú (LRC 74-2005). Lean an sainghrúpa ar aghaidh ag bualadh le cheile i 2008 chun leasuithe ar Bhille 2006 a phlé agus a mheas agus é ag dul tríd an Oireachtas.

Baill den Sainghrúpa ar An Bille um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2006

An Breitheamh Uasal Catherine McGuinness
An Coimisinéir Patricia TR ickard-Clarke
Raymond Byrne, Stiúrthóir Taighde
An tOllamh John CW Wylie, Ollamh Dlí Ollscoil Cardiff
Seamus Carroll, Príomhoifigeach, an Roinn Dlí agus Cirt,
Comhionannais agus Athchóirithe Dlí
Tracey O’Keeffe, Príomhoifigeach Cúnta, an Roinn Dlí agus Cirt,
Comhionannais agus Athchóirithe Dlí
Chris Hogan, iar leas-chláraitheoir sinsearch, Clárlann na Talún
Bhí Áine Clancy mar Rúnaí/Taighdeoir don Ghrúpa i 2008.

Bord Tionscadail ar chomhdhlúthú agus Athchóiriú Achtanna na gCúirteanna

Bhunaigh an Coimisiún Bord Tionscadail ar chomhdhlúthú agus Athchóiriú Achtanna na gCúirteannaí Mí Eanáir 2008. Is é seo comhthionscadal lena mbaineann an Coimisiún, an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus an tSeirbhís Chúirteanna.

Baill den Bhord Tionscadail ar chomhdhlúthú agus Athchóiriú Achtanna na gCúirteanna

An Breitheamh Uasal Catherine McGuinness, Uachtarán
An Coimisinéir Patricia TR ickard-Clarke
Raymond Byrne, Stiúrthóir Taighde
Sean Barton, McCann FitzGerald, dlíodóirí (speisialtóir dréachtaithe don Bille Chomhdhlúthú agus Athchóiriú na gCúirteanna)
Brian O’Neill, Príomhoifigeach, an Rannóg um Polasaí na gCúirteanna, an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí
Noel Rubotham, Stiúrthóir athchóirithe agus forbartha, an tSeirbhís Chúirteanna.
Bhí Claire Bruton mar Rúnaí/Taighdeoir don Bhord Tionscadail i 2008.

Grúpa Ad Hoc ar Choimpléisc Árasán agus Forbairtí Ilaonad

Le linn 2003 bhunaigh an Coimisiún Grúpa Ollaonad Árasán agus Forbairtí Ilaonad. Bhuail an grúpa le chéile i 2008 chun dréacht-tuairisc an Choimisiúin ar Fhorbairtí Ilaonad a phlé.

Baill den Ghrúpa Oibre ar Fhorbairtí Ilaonad

An Breitheamh Catherine Uasal McGuinness, Uachtarán

An Coimisinéir Patricia TR ickard-Clarke

Raymond Byrne, Stiúrthóir Taighde

An tOllamh John CW Wylie, Ollamh Dlí Ollscoil Cardiff

Sheena M Beale, Dlíodóir

Marjorie Murphy, Dlíodóir

Jerry Sheehan, Dlíodóir

Bhí Áine Clancy mar Rúnaí/Taighdeoir ag cruinniú an Ghrúpa i 2008.

Aguisín C Appendix C:

COMHDHÁLACHA AGUS CUAIRTEANNA I 2009

Mar a pléadh i gCaibidil 1, bíonn Coimisinéirí ag freastal ar sheimineáir agus ar chomhdhálacha poiblí go rialta agus ag glacadh páirt iontu maidir le réimsí taighde ag baint leis an Tríú Clár agus le Clár Rollach Oibre an Choimisiúin. Coinnítear teagmhálacha le comhlachtaí athchóirithe dlí fosta trí fhreastal ar sheimineáir ábhartha agus trí óstáil cuairteanna ó chomhlachtaí eile athchóirithe dlí. De bhreis air sin, thug an tUachtarán, Coimisinéirí agus an Stiúrthóir Taighde roinnt mhór agallamh sna meáin (preas, raidió agus teilfís) maidir le seoladh dheich bhfoilseachán (Tuarascálacha agus Páipéir Chomhairliúcháin) an Choimisiúin i 2009.

Seo a leanas liosta de na comhdhálacha – agus caibidlí seachtracha eile a bhí ar bun - a ndearna Coimisinéirí agus taighdeoirí freastal orthu le linn 2009. In a lán cásanna, cuireadh páipéir i láthair maidir le hobair an Choimisiúin.

- 29 Eanáir** **Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Freastal ar Sheimineár Fhorbairt Leantach Ghairmiúil Chomhlacha Barra Aturnaetha Bhaile Átha Cliath “Dóchmhainneacht agus Faoiseamh Cothrom Feidhmíochta Sainiúla”
- 30 Eanáir** **Réamhthreoracha Cúraim** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i láthair ag Fóram Oideachais Thamhlachta.
- 5 Feabhra** **Inniúlacht meabhrach** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i láthair ag Comhdháil an Údaráis Náisiúnta Míchumais/na Roinne Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí.
- 18 Feabhra** **Athchóiriú an Dlí** Cur i láthair a rinne an tUachtarán ar Phróisis in Athchóiriú an Dlí ar Chúrsa Iarchéime de chuid NUIG
- 18 Feabhra** **Athráiteas ar Dhlí Reachtúil** léacht a thug Alma Clissman ar Athráiteas ar Dhlí Reachtúil, NUI Gaillimh.
- 2 Márta** **Bainsitiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Ghlac an Coimisinéir Rickard-Clarke páirt i bplé comhchéime ag Comhdháil de chuid FLAC ar rófhéichiúnas
- 3,4 Márta** **Fianaise: Clostrácht** Ritheadh comhráití rathúla comhchéime ag oifigí an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí ag plé le gnéithe den dlí sibhialta agus den dlí coiriúil maidir le Fianaise agus Clostrácht.
- 9 Márta** **Inniúlacht Meabhrach** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i láthair maidir leis an seasamh sa Stát seo ag ceardlann de chuid na Roinne Sláinte agus Seirbhísí Sóisialta ar ‘Inniúlacht Meabhrach i gCeithre Dháinse (an RA agus Éire)

- 10 Márta** **Míúsáid Daoine Scothaosta** Ghlac an Coimisiméir Rickard-Clarke páirt i bplé comhchéime ag an Ionad Náisiúnta do Dhaoine Scothaosta, UCD.
- 11,12 Márta** **Réamhthreoracha Cúraim** Rinne an tUachtarán cur i láthair d' Fhóram Deireadh Saoil Foras Ospíse na hÉireann agus ghlac an Coimisinéir Rickard-Clarke páirt mar bhall painéil.
- 12 Márta** **Fianaise Shaineolach** Rinneadh cur i láthair do Chomhlachas Suirbhéirí Cairte na hÉireann.
- 14 Márta** **Ceartha Daonna** Rinne taighdeoirí dhá chur i láthair ag Comhdháil Shaoirse Chur in Iúl Bhliantúil na Mac Léinn ar Chearta Daonna
- 24 Márta** Bhí an tUachtarán mar chathaoirleach ar Léacht Bhliantúil Fitzpatrick ar Leabharliosta Dlí
- 25 Márta** **Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Freastal ar Sheimineár ar Bhainsitiú Fiacha.
- 31 Márta** **An Dlí agus an Duine Scothaosta** Seoladh “Nós imeachta singil deis ar athrú” don Chomhairle Dídeanaithe ag Dlí-Chumann na hÉireann.
- 2 Aibreán** **Leanaí agus an Dlí** Freastal ar Chomhdháil de chuid na Comhghuaillíochta um Chearta Leanaí
- 4 Aibreán** **Athchóiriú an Dlí** Thug beirt Thaighdeoirí Dlí cur i láthair i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath: Collóiciam do Mhic Léinn Dlí ‘Ag athsmaoineamh ar an Dlí’
- 7Aibreán** Thug beirt Thaighdeoirí Dlí cur i láthair ag Comhdháil de chuid an Chumainn um Léann Soch-dhlíthiúil, Ollscoil De Montfort, Leicester, an RA.
- 21 Aibreán** Labhair an tUachtarán ag Coinbhinsiún Banaltrachta i Sligeach
- 24 Aibreán** **Réiteach Malartach ar Dhíospóidí** Sheol an tUachtarán Suíomh Gréasáin Dhlí Comhoibritheach Chill Dara.
- 21 Aibreán** **Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Freastal ag seoladh Tuarascála a rinne An Ghníomhaireacht do Chomhrac na Bochtaine: ‘Creat Pholasaí um Thabhairt Aghaidhe ar Rófhéichiúnas
- 27 Aibreán** **Marú Corparáideach** Rinne Mac Uí Bheirn Stiúrtóir Taighde cur i láthair ag Comhdháil de chuid an ICTU le comóradh a dhéanamh orthu sin a maraíodh agus iad ag obair.
- 30 Aibreán** **Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Freastal ag seimineár de chuid an Ionaid Éireannaigh um Dhlí na hEorpa ar Dhócmhainneacht Trasteorann agus Gníomhaíochtaí Fiacha.

- 30 Aibreán** Rinne cúigear taighdeoir cur i lathair ag Comhdháil Iarchéime Choláiste na hOllscoile Corcaigh ‘Geallúint an Dlí’
- 30 Aibreán** **Réiteach Malartach ar Dhíospóidí** Rinne an tUachtarán cur i lathair ar thabhairt isteach an Dlí Chomhoibrithigh go Gaillimh.
- 12 Bealtaine** Labhair taighdeoir dlí ag Comhdháil Bhliantúil ar Dhúshraith an Dlí Eorpaigh agus Polaití’ de chuid Chomhairle na hEorpa.
- 13 Bealtaine** **Dlí Iontaobhais** Freastal ar Chomhdháil de chuid Thaighde um Cháin Charthanachtaí na hÉireann/Choimisiún um Shláinte Meabhrach: ‘Acht na gCarthanachtaí 2009: Cá háit a rachaimid as seo?’
- 14-15 Bealt.** **Réiteach Malartach ar Dhíospóidí** Freastal ar an Acadamh um Dhlí Eorpach: Saincheisteanna Praiticiúla ag baint le headráin trasteorann, Trier, an Ghearmáin.
- 18 Bealt.** **Inniúlacht Meabhrach** Chuir an Coimisinéir Rickard-Clarke páipéar i lathair ag Comhdháil de chuid an Choimisiúin um Shláinte Mheabhrach “Sláinte Mheabhrach: Cearta Daonna agus Reachtaíocht: cad é atá indéanta in Éirinn?”
- 21 Bealt.** **Inniúlacht Meabhrach** Chuir an Coimisinéir Rickard-Clarke páipéar i lathair ag Comhdháil de chuid Choimisiún Dlíodóirí na Sláinte Meabhraí.
- 22 Bealt.** **Dlí Iontaobhais** Freastal ar Chomhdháil Bhliantúil STEP
- 26 Bealt.** **Dlí agus an Duine Scothaosta** Freastal ar Chomhdháil Bhliantúil An Bhoird Altranais: “Ag tabhairt aire don duine scothaosta” ag Óstán an Davenport, Baile Átha Cliath.
- 27 Bealt.** Freastal ar Chomhdháil an Fhórait Náisiúnta Eacnamaíoch agus Sóisialta
- 3 Meith.** **Réamhthreoracha Cúraim** Bhí an Cathaoirleach ina chathaoirleach ar Fhóram Deireadh Saoil Ospís na hÉireann
- 3 Meith** **Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Freastal ar sheoladh Phrótaicail Feidhmiúcháin Chónaidhm Bhaincéireacht na hÉireann um Sheirbhísí Chomhairle ar Airgead agus Buiséadú
- 9 Meith.** **Fianaise Shaineolach** Rinne Mac Uí Bheirn an Stiúrthóir Taighde cur i lathair do Chomhlachas na nInnealtóirí Comhairleacha
- 10 Meith.** **An Dlí agus an Duine Scothaosta** Chuir an Coimisinéir Rickard-Clarke páipéar i lathair ag Siompóisiam agus Cruinniú Mullaigh Eadráin do Dhaoine Scothaosta de chuid Chumann Alzheimer na hÉireann
- 15 Meith.** Rinne taighdeoir cur i lathair don Chúigiú Comhdháil ar Choiriúlacht in Éirinn, ag UCD

- 16 Meith.** **Leanaí agus an Dlí** D'fhreastail an tUachtarán ar sheimineár eolais ag an Chomhairle um Chearta an Duine in Éirinn agus ag Comhlachas Barra Coiriúil na hÉireann ar Chosaint Páistí agus Léiriú Measa ar Riail an Dlí.
- 23 Meith.** **Fianaise** Freastal ar Sheimineár Gréasáin ar Fhianaise: Cleachtas agus Nós imeachta
- 24 Meith.** **Cuairt ar Thoscaireacht Pharlaiminteach Phoblacht na Seice ar an Choimisiún** Thug toscaireacht ó Choiste ar Shainorduithe agus Imdhíonachtaí, Teach na dTeachtaí, Parlaimint Phoblacht na Seice cuairt ar oifigí an Choimisiúin le plé a dhéanamh ar ghnéithe sainiúla den Athchóiriú dlí comparáideach.
- 25 Meith.** **Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Freastal ar sheimineár ag Cumann an Dlí Eorpaigh in Éirinn 'Rialú Seirbhísí Airgeadais in Éirinn i gcomhthéacs ghéarchéim na baincéireachta' Plás Blackhall
- 26 Meith.** **An Dlí agus an Duine Scothaosta** Labhair an Coimisinéir Rickard-Clarke ag "Cosaint Daoine scothaosta: Fí Freagairtí do Mhí-úsáid Daoine Scothaosta.
- 1 Iúl** **Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Labhair an Coimisinéir Rickard-Clarke ag 'Ról na hEadrána i mBainistiú Fiacha' de chuid Chónaidhm Bhaincéireachta na hÉireann/Crannagh agus Cuideachta i gComhar le Seirbhísí Eadrána Erwin
- 2 Iúl** **Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Cur i láthair ag Comhdháil Idirnáisiúnta ar Thaighde Dlí Iarchéime
- 4-7 Lúnasa** Freastal ar Chomhdháil Idirnáisiúnta ar Cheart Teaghlaigh
- 25 Lúnasa** **Cuairt Bhreithiúna ó Stáit Afraiceacha éagsúla de chuid na hAfraice ar an Choimisiún** Thug toscaireacht Breithiúna ó Stáit éagsúla de chuid na hAfraice cuairt ar oifigí an Choimisiúin le plé a dhéanamh ar cheistanna ginearálta ar Athchóiriú dlí comparáideach mar chuid dá gcomhdháil ar fhorbairtí dlí arna eagrú ag Scoil Dlí Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath (An tOll. William Binchy)
- 26 Lúnasa** **Leanaí agus an Dlí** Éascaíodh Lá Comhairliúcháin do Dhaoine Óga ag Oifig an Ombudsman do Leanaí agus rinne an Coimisiún eadráin
- 8 Meán Fómh.** **Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i láthair ag Cumann Bhainisteoirí an Chomhair Chreidmheasa

- 15 Meán Fómh.** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i lathair ar an Acht um Sláinte Meabhrach 2001 ag Seimineár Fócais CPD, Dlí-Cumann na hÉireann agus an Coimisiún um Shláinte Meabhrach
- 25 Meán Fómh. An tAcht um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2009** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i lathair ar fhorálacha an dlí iontaobhais in Acht 2009 ag Seimineár Fócais CPD, Dlí-Chumann na hÉireann
- 1 Deir.Fómh. Forbairtí Ilaonad** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i lathair ag IPFMA (Cumann Bainistíochta Sealúis agus Saoráide na hÉireann) Páirc an Chrócaigh, Baile Átha Cliath
- 15 Deir.Fómh.** D'fhreastail an tUachtarán ar shraith imeachtaí le ceiliúradh a dhéanamh ar an 10ú comóradh bliana ar reachtaíocht comhionannais in Éirinn, Caisleán Bhaile Átha Cliath
- 16Deir.Fómh. Inniúlacht Meabhrach** Phléigh Mac Uí Bheirn an Stiúrthóir Taighde *Tuarascáil ar Dhaoine Lánfhásta Soghonta agus an Dlí 2006* agus *Scéim Bhille um Inniúlacht Meabhrach 2008* ar chlár de chuid RTÉ Raidió 1 *Outside the Box*
- 21Deir.Fómh. An Dlí agus an Duine Scothaosta** D'fhreastail an tUachtarán ar sheoladh feachtas 'Níos sine agus Níos dána', Baile Átha Cliath
- 28 Deir.Fómh. Cúramóirí agus an Dlí** Sheol an tUachtarán Tuarascáil Chúramóirí NESF, an Seomra Iodálach, Roinn an Taoisigh.
- 29 Deir.Fómh. Leanaí agus an Dlí** Rinne an tUachtarán Cur i lathair ag Comhdháil 'Coinneáil Páistí Slán, Am Criticiúil, Saincheisteanna Criticiúla', a chomheagraigh UCC agus an HSE.
- 4 Samhain Leanaí agus an Dlí** Labhair an tUachtarán ag seimineár 'Díth le Foráil Bhunreachtúil do Chosaint Chearta an Linbh', Cumanna Dlí Ollscoil Luimní.
- 5 Samhain Gnéithe Dlí ag baint le Caidrimh Theaghlaigh** Cur i lathair ag Ionad Dlí Phobal Bhaile Munna, Seimineár ar Athchóiriú an Dlí ar na Gnéithe Dlíthiúla ag baint le Caidrimh Theaghlaigh.
- 6 Samhain Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Freastal ar Chomhdháil Deiridh um Chomhfhoghlaim ar Chuimsiú Airgeadais, an Bhruiséil.
- 10 Samhain Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Freastal ar an 4ú Comhdháil ar Thaighde Dócmhainneachta de chuid Sheirbhís Dócmhainneachta an RA, Londain
- 12 Samhain Daoine Lánfhásta Soghonta agus an Dlí** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i lathair 'Gníomhú ar son an Chliant Shoghonta' ag Seimineár Fócais de chuid Dhlí-Chumann na hÉireann.

- 14 Samhain Bainistiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Freastal ar fhóram poiblí le plé a dhéanamh ar na moltaí sealadacha a rinneadh i bPáipéar Comhairliúcháin an Choimisiúin ar Bhainistiú Fiacha Phearsanta.
- 15 Samhain Réiteach Malartach ar Dhíospóidí** Freastal ar Chomhdháil Bhliantúil MII (Institiúid Eadránaithe na hÉireann) ‘Am eadrána: iarratais i gcleachtas
- 17 Samhain Réiteach Malartach ar Dhíospóidí** Labhair an tUachtarán ag comhdháil ar eadráin in éilimh mhíochaine, An Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát
- 18 Samhain Comhdháil Bhliantúil: Bainsitiú Fiacha Phearsanta agus Forfheidhmiú Fiacha** Comhdháil Bhliantúil an Choimisiúin, Caisleán Bhaile Átha Cliath, an tUachtarán ina chathaoirleach agus an Coimisinéir Rickard-Clarke ina láithreoir.
- 19 Samhain Dlí Iontaobhais** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i láthair do Chúrsa Diplóma STEP i nDlí Iontaobhais agus a Chleachtas.
- 26 Samhain Inniúlacht Meabhrach** Rinne an Coimisinéir Rickard-Clarke cur i láthair do Shiompóisiam Oiliúna an Choimisiúin um Shláinte Meabhrach

Aguisín D

Foilseacháin uile an Choimisiúin ar fáil ag www.lawreform.ie

LIOSTA D'FHOILSEACHÁIN CHOIMISIÚN UM ATHCHÓIRIÚ AN DLÍ

An Chéad Chlár chun Brainsí Áirithe den Dlí a Scrúdú D'fhonn iad a Athchóiriú
(Nollaig 1976) (Prí 5984)

Páipéar Oibre Uimh 1-1977, An Dlí Maidir le Dlíteanas Tógálaithe, Díoltóirí agus

Léasóirí i leith Caighdeán agus Feiliúnacht Áitreabh *(Meitheamh 1977)*

**Páipéar Oibre Uimh 2-1977, An Dlí Maidir le Lánaois, Aois le Pósadh agus Roinnt
Ábhar Gaolmhar** *(Samhain 1977)*

Páipéar Oibre Uimh 3-1977, Dlíteanas Sibhialta i leith Ainmhithe *(Samhain 1977)*

An Chéad Thuarascáil *(Bhliantúil) (1977) (Prí 6961)*

Páipéar Oibre Uimh 4-1978, An Dlí Maidir le Sárú Gealltanais Pósta *(Samhain 1978)*

**Páipéar Oibre Uimh 5-1978, An Dlí Maidir le Caidreamh Collaí agus Mealladh agus
Tearmannú Céile** *(Nollaig 1978)*

**Páipéar Oibre Uimh 6-1979, An Dlí Maidir le Meabhlú agus Mealladh agus Tearmannú
Linh** *(Feabhra 1979)*

**Páipéar Oibre Uimh 7-1979 An Dlí Maidir le Cailliúint Gaolta Céile agus Cailliúint
Seirbhísí Linbh** *(Márta 1979)*

**Páipéar Oibre Uimh 8-1979, Athbhreithniú Breithiúnach ar Ghníomh Riaracháin: Fadhb
na Leigheasanna** *(Nollaig 1979)*

An Dara Thuarascáil *(Bhliantúil) (1978/79) (Prí 8855)*

Páipéar Oibre Uimh 9-1980 An Riail in Aghaidh Clostráichta *(Aibreán 1980)*

An Tríú Thuarascáil *(Bhliantúil) (1980) (Prí 9733)*

**An Chéad Thuairisc ar Dlí Teaghlaigh – Caidreamh Collaí, Meabhlú agus Tearmannú
Céile nó Linbh, Cailliúint Caidreamh Céile, Díobháil Phearsanta do Leanbh, Meabhlú
Linh, Maoin Phósta agus Sárú Gealltanais Phósta** *(LRC 1-1981) (Márta 1981)*

**Páipéar Oibre Uimh 10-1981 Sainchónaí agus Gnáthchónaí mar Ghnéithe Nasctha in
Easaontacht na nDlíthe** *(Meán Fomhair 1981)*

An Ceathrú Tuarascáil (*Bhliantúil*) (1981) (PI 742)

Tuarascáil ar Dhliteanas Sibhialta i leith Ainmhithe (LRC 2-1982) (*Bealtaine 1982*)

Tuarascáil ar Áitribh Lochtacha (LRC 3-1982) (*Bealtaine 1982*)

Tuarascáil ar Neamhdhlisteanacht (LRC 4-1982) (*Meán Fómhair 1982*)
An Cúigiú Tuarascáil (*Bhliantúil*) (1982) (PI 1795)

Tuarascáil ar Lánaois, Aois Phósta agus Roinnt Ábhar Nasctha (LRC 5-1983) (*Aibreán 1983*)

Tuarascáil ar Aiseag Cearta an Phósta, agus Ábhair Ghaolmhara (LRC 6-1983) (*Samhain 1983*)

Tuarascáil ar Shainchónaí agus Gnáthchónaí mar Ghnéithe Nasctha in Easaontacht na nDlíthe (LRC 7-1983) (*Nollaig 1983*)

Tuarascáil ar Cholscaradh agus Abhair Ghaolmhara (LRC 8-1983) (*Nollaig 1983*)

An Séú Tuarascáil (*Bhliantúil*) (1983) (PI 2622)

Tuarascáil ar Neamhniú Pósta (LRC 9-1984) (*Deireadh Fómhair 1984*)

Páipéar Oibre Uimh 11-1984 Aitheantas do Cholscarthaí agus Scarthaí Eachtracha (*Deireadh Fómhair 1984*)

An Seachtú Tuarascáil (*Bhliantúil*) (1984) (PI 3313)

Tuarascáil ar Aitheantas do Cholscarthaí agus Scarthaí Eachtracha (LRC 10-1985) (*Aibreán 1985*)

Tuarascáil ar Fhuaidireacht agus Cionta Gaolmhara (LRC 11-1985) (*Meitheamh 1985*)

Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Háige ar Ghnéithe Sibhialta de Fhuadach Leanbh Idirnáisiúnta agus Roinnt Ábhar Gaolmhar (LRC 12-1985) (*Meitheamh 1985*)

Tuarascáil ar Inniúlacht agus Inordaitheacht Céilí mar Fhinnéithe (LRC 13-1985) (*Iúil 1985*)

Tuarascáil ar Chionta faoi Achtanna Póilíní Bhaile Átha Cliath agus Cionta Gaolmhara (LRC14-1985) (*Iúil 1985*)

Tuarascáil ar Chonarthaí Mionaoiseach (LRC 15-1985) (*Lúnasa 1985*)

Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Háige ar Fhianaise a Thógáil Thar Lear i gCúrsaí Sibhialta nó Tráchtála (LRC 16-1985) (*Lúnasa 1985*)

Tuarascáil ar Dhliteanas Mionaoiseach i dTort agus Dliteanas Tuismitheoirí as Damáiste Déanta ag Mionaoisigh (LRC 17-1985) (*Meán Fómhair 1985*)

Tuarascáil ar Dhliteanas Dhaoine le Míchumas Intinne i dTort (LRC 18-1985) (*Meán Fómhair 1985*)

Tuarascáil ar Ghnéithe Dlí Idirnáisiúnta d'Inniúlacht Phósta agus Rogha Dlí in Imeachtaí Neamhnithe Pósta (LRC 19-1985) (Deireadh Fómhair 1985)

Tuarascáil ar Dhlinse in Imeachtaí Neamhnithe Pósta, Aitheantas d'Fhoraithní Eachtracha Neamhnithe Pósta, agus Coinbhinsiún na Háige ar Cheiliúradh agus Aitheantas do Bhailíocht Póstaí (LRC 20-1985) (Deireadh Fómhair 1985)

An tOchtú Tuarascáil (Bhlíantúil) (1985) (PI 4281)

Tuarascáil ar Reacht na dTréimhsí: Éilimh i Leith Díobhálacha Neamhfholasa Pearsanta (LRC 21-1987) (Meán Fómhair 1987)

Páipéar Comhairliúcháin ar Eigniú (Nollaig 1987)

Tuarascáil ar Sheirbheáil Doiciméad Thar Lear re Imeachtaí Sibhialta – Coinbhinsiún na Háige (LRC 22-1987) (Nollaig 1987)

Tuarascáil ar Ghlacadh Maoine Goidte (LRC 23-1987) (Nollaig 1987)

An Naoú Tuarascáil (Bhlíantúil) (1986-1987) (PI 5625)

Tuarascáil ar Éigniú agus Cionta Bainteacha (LRC 24-1988) (Bealtaine 1988)

Tuarascáil ar an Riail in Aghaidh Clostráichta i gCásanna Sibhialta (LRC 25-1988) (Meán Fómhair 1988)

Tuarascáil ar Dhamáiste Mailíseach (LRC 26-1988) (Meán Fómhair 1988)

Tuarascáil ar Bhailíú Fiacha: (1) An Dlí Maidir le Sirriamaí (LRC 27-1988) (Deireadh Fómhair 1988)

An Deichiú Tuarascáil (Bhlíantúil) (1988) (PL 6542)

Tuarascáil ar Bhailíú Fiacha: (2) Forchoimeád Teidil (LRC 28-1988) (Aibreán 1989)

Tuarascáil ar Aitheantas d'Fhoraithní Uchtaithe Eachtracha (LRC 29-1989) (Meitheamh 1989)

Tuarascáil ar Dhlí Talún agus Dlí Tíolactha: (1) Moltaí Ginearálta (LRC 30-1989) (Meitheamh 1989)

Páipéar Comhairliúcháin ar Mhí-úsáid Gnéis Leanaí (Lúnasa 1989)

Tuarascáil ar Dhlí Talún agus Dlí Tíolactha: (2) Cumhachtaí Aturnae Buanseasmhacha (LRC 31-1989) (Deireadh Fómhair 1989)

An tAonú Tuarascáil (Bhlíantúil) Déag (1989) (PI 7448)

Tuarascáil ar Mhí-úsáid Gnéis Leanaí (LRC 32-1990) (Meán Fómhair 1990)

Tuarascáil ar Chionta Gnéis in Aghaidh Daoine le Míchumas Intinne (LRC 33-1990) (Meán Fómhair 1990)

Tuarascáil ar Mhionna agus Dearbhascaí (LRC 34-1990) (Nollaig 1990)

Tuarascáil ar Fháltais ó Choiriúlacht a Choigistiú (LRC 35-1991) (Eanáir 1991)
Páipéar Comhairliúcháin ar an Dlí Sibhialta Clúmhillte (Márta 1991)

Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Háige ar Chomharbas ar Eastáit Dhaoine Marbha (LRC 36-1991) (Bealtaine 1991)

An Dara Tuarascáil (Bhliantúil) Déag (1990) (PI 8292)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhíspeagadh Cúirte (Iúil 1991)

Páipéar Comhairliúcháin ar Choir an Leabhail (Lúnasa 1991)

Tuarascáil ar Innéacsú Fíneálacha (LRC 37-1991) (Deireadh Fómhair 1991)

Tuarascáil ar an Dlí Sibhialta Clúmhillte (LRC 38-1991) (Nollaig 1991)

Tuarascáil ar Dhlí Talún agus Dlí Tíolactha: (3) An Priacal ag Dul ón Díoltóir go dtí an Ceannaitheoir (LRC 39-1991) (Nollaig 1991); (4) Seirbheáil Fógraí Comhlíonta (LRC 40-1991)(Nollaig 1991)

An Tríú Tuarascáil (Bhliantúil) Déag (1991) (PI 9214)

Tuarascáil ar Choir an Leabhail (LRC 41-1991) (Nollaig 1991)

Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe (Vienna) ar Chonarthaí Idirnáisiúnta Díol Earraí 1980 (LRC 42-1992) (Bealtaine 1992)

Tuarascáil ar an Dlí maidir le Mímhacántacht (LRC 43-1992) (Meán Fómhair 1992)
Dlí Talún agus Dlí Tíolactha: (5) Tuilleadh Moltaí Ginearálta (LRC 44-1992)
(Deireadh Fómhair 1992)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhaoradh (Márta 1993)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhliteanas Áititheoirí (Meitheamh 1993)

An Ceathrú Tuarascáil (Bhliantúil) Déag (1992) (PN 0051)

Tuarascáil ar Chionta Neamh-mharfacha in Aghaidh an Duine (LRC 45-1994)
(Feabhra 1994)

Páipéar Comhairliúcháin ar Chúirteanna Teaghlaigh (Márta 1994)

Tuarascáil ar Dhliteanas Áititheoirí (LRC 46-1994) (Aibreán 1994)

Tuarascáil ar Dhíspeagadh Cúirte (LRC 47-1994) (Meán Fómhair 1994)

An Cúigiú Tuarascáil (Bhliantúil) Déag (1993) (PN 1122)

Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Háige ag Cur Deireadh le Riachtanas na Dílíúilachta do Dhoiciméid Phoiblí Eachtracha (LRC 48-1995) (Feabhra 1995)

Páipéar Comhairliúcháin ar Mheisce mar Chosaint ar Chion Coiriúil (Feabhra 1995)

Tuarascáil ar Leasanna Díoltóra agus Ceannaitheora i dTalamh le linn na tréimhse idir Conradh agus Comhlíonadh (LRC 49-1995) (Aibreán 1995)

Scrúdú ar Dhlí Bannaí (LRC 50-1995) (Lúnasa 1995)

An Séú Tuarascáil (Bhliantúil) Déag (1994) (PN 1919)

Tuarascáil ar Mheisce (LRC 51-1995) (Samhain 1995)

An Séú Tuarascáil (Bhliantúil) Déag (1995) (PN 2960)

Tuarascáil ar Dhaoradh (LRC 53-1996) (Lúnasa 1996)

Páipéar Comhairliúcháin ar Príobháideachas: Faire agus Idircheapadh Cumarsáide (Meán Fómhair 1996)

Tuarascáil ar Dhíobhálacha Pearsanta: Íocaíochtaí Tréimhsiúla agus Socraithe Struchtúrtha (LRC 54-1996) (Nollaig 1996)

An tOchtú Tuarascáil (Bhliantúil) Déag (1996) (PN 3760)

Páipéar Comhairliúcháin ar Fhorfheidhmiú Tuarascáil na Háige ar Chosaint Leanaí agus Comhoibriú i Leith Uchtaithe Idir Thíortha, 1993 (Meán Fómhair 1997)

Tuarascáil ar Dhlí Talún agus Díl Tíolactha, (6) Tuilleadh Moltaí Ginearálta lena n-áirítear forghníomhú gníomhas (LRC 56-1998) (Bealtaine 1998)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhamáistí Forthromaithe, Eiseamláireacha agus Aiseagtha (Bealtaine 1998)

An Naoú Tuarascáil (Bhliantúil) Déag (1997) (PN 6218)

Tuarascáil ar Phríobháideachas: Faire agus Idircheapadh Cumarsáide (LRC 57-1998) (Meitheamh 1998)

Tuarascáil ar Fhorfheidhmiú Choinbhinsiún na Háige ar Chosaint Leanaí agus Comhoibriú i Leith Uchtaithe Idir Thíortha, 1993 (LRC 58-1998) (Meitheamh 1998)

Páipéar Comhairliúcháin ar Reachtanna na dTréimhsí: Éilimh i gConradh agus i dTort i Leith Dhamáiste Fhollasaigh (Seachas Díobháil Phearsanta) Samhain 1998) (

An Fichiú Tuarascáil (Bhliantúil) (1998) (PN 7471)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhréachtadh agus Léirmhíniú Reachtuil: Caint Shoiléir agus an Díl (LRC CP14-1999) (Iúil 1999)

Páipéar Comhairliúcháin ar Alt 2 den Acht um Dhliteanas Sibhialta (Leasú), 1964: Asbhainteacht Sochar Comhthaobhach as Dámhachtainí Damáistí (LRC CP15-1999)

(Lúnasa 1999)

Tuarascáil ar Chamghlacadh *(LRC 59-1999) (Deireadh Fómhair 1999)*

An tAonú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche *(1999) (PN 8643)*

Tuarascáil ar Dhamáistí Forthromaithe, Eiseamláireacha agus Aiseagtha *(LRC 60-2000)(Lúnasa 2000)*

An Dara Clár chun brainsí áirithe den dlí a scrúdú d'fhonn iad a Athchóiriú: 2000-2007
(PN 9459) (Nollaig 2000)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhlí Thréimhsí Teorann i gcás Caingean ag éirí as Mí-úsáid Neamhghnéasach Leanáí *(LRC CP16-2000) (Meán Fómhair 2000)*

Tuarascáil ar Dhréachtadh agus Léirmhíniú Reachtúil: Caint Shoiléir agus an Dlí *(LRC 61-2000) (Nollaig 2000)*

Tuarascáil ar an Rial i gcoinne Suthaineachtaí agus Rialacha Gaolmhara *(LRC 62-2000)(Nollaig 2000)*

Tuarascáil ar Athrú Iontaobhas *(LRC 63-2000) (Nollaig 2000)*

Tuarascáil ar Reachtanna na dTréimhsí: Éilimh i gConradh agus i dTort i Leith Dhamáiste Fhollasaigh *(Seachas Díobháil Phearsanta) (LRC 64-2001) (Márta 2001)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhúnbhású: Eilimint na hIntinne i nDúnmharú *(LRC CP17-2001)(Márta 2001)*

Seimineár ar Pháipéar Comhairliúcháin ar Dhúnbhású: Eilimint na hIntinne i nDúnmharú*(LRC SP 1-2001)*

An Tríú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche *(2000) (PN 10629)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Phionóis do Mhionchionta *(LRC CP18-2002) (Márta 2002)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Achomhairc Ionchúsimh i gCásanna a Thionscnaítear ar Dhíotáil*(LRC CP19-2002) (Bealtaine 2002)*

Tuarascáil ar Innéacsú Fíneálacha: Abhbhreithniú ar Fhorbairtí *(LRC 65-2002) (Iúil 2002)*

An Tríú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche *(2001) (PN 11964)*

Tuarascáil ar Éasúintí agus Brabúis à Prendre a Fháil trí Rúradh *(LRC 66-2002) (Nollaig 2002)*

Tuarascáil ar Theideal trí Sheilbh Chodarsnach ar Thalamh *(LRC 67-2002) (Nollaig 2002)*

Tuarascáil ar Alt 2 den Acht um Dhliteanas Sibhialta (Leasú), 1964: Asbhainteacht Sochar Comhthaobhach as Dámhachtainí Damáistí *(LRC 68-2002) (Nollaig 2002)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Nós Imeachta Athbhreithniú Breithiúnais (LRC CP20-2003)
(Eanáir 2003)

Tuarascáil ar Phionóis do Mhionchionta (LRC 69-2003) (Feabhra 2003)

Páipéar Comhairliúcháin ar Thionóntachtaí Gnó (LRC CP 21-2003) (Márta 2003)

Tuarascáil ar Dlí Talún agus Dlí Tíolactha: (7) Cúnaint Dhearfa ar Thalamh Ruilse agus Moltaí Eile (LRC 70-2003) (Márta 2003)

Páipéar Comhairliúcháin ar Fiosrúcháin Poiblí Lena nÁirítear Binsí Fiosrúcháin (LRC CP 22 – 2003) (Márta 2003)

Páipéar Comhairliúcháin ar an Dlí agus Daoine Scothaosta (LRC CP 23 – 2003)
(Meitheamh 2003)

Tuarascáil ar Ionchúisitheoir Fioscach agus Cúirt Cánach (LRC CP 24 – 2003) (Iúil 2003)

Páipéar Comhairliúcháin maidir le Dlíthíocht Ilpháirtí (Caingne Aicmeacha)
(LRC CP 25 – 2003) (Iúil 2003)

Páipéar Comhairliúcháin ar Mharú Corparáideach (LRC CP 26 – 2003) (Deireadh Fómhair 2003)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhúnbhású: Briogadh a Phléadáil (LRC CP 27 – 2003)
(Deireadh Fómhair 2003)

Seimineár ar Pháipéar Comhairliúcháin: An Dlí agus Daoine Scothaosta (LRC SP 2-2003)(Samhain 2003)

An Ceathrú Tuarascáil (Bliantúil) is Fiche (2002)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhlí Ginearálta Thiarna Talún agus Tionónta (LRC CP 28 – 2003)(Nollaig 2003)

Tuarascáil ar Nós Imeachta Athbhreithniú Breithiúnach (LRC 71-2004) (Feabhra 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Bhunú Bhunachar Sonraí DNA (LRC CP 29-2004) (2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Mhorgáistí Breithiúnais (LRC CP 30-2004) (Márta 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Bhosca Déirce na Cúirte (LRC CP 31-2004) (Márta 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Chearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais (LRC CP32-2004) (Aibreán 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Achomhairc Ionchúisimh ó Phianbhreitheanna Ró-bhoga sa Chúirt Dúiche (LRC CP 33-2004) (Meitheamh 2004)

An Cúigiú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche (2003) (Iúil 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Athchóiriú agus Nuachóiriú ar Díl Talún agus Díl Tíolactha (LRCCP 34-2004)(Deireadh Fómhair 2004)

Tuarascáil ar Ionchúisitheoir Fioscach agus Cúirt Cánach (LRC 72 – 2004) (Nollaig 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Díl Iontaobhas – Moltaí Ginearálta (LRC CP 35-2005) (Feabhra 2005)

Páipéar Comhairliúcháin ar Díl Iontaobhas Carthanais – Moltaí Ginearálta (LRC CP 36-2005)(Feabhra 2005)

An Séú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche (2004) (Márta 2005)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhaoine Fásta Soghonta agus an Díl: Inniúlacht (LRC CP 37-2005)(Bealtaine 2005)

Tuarascáil ar Fhiosrúcháin Phoiblí Lena nÁirítear Binsí Fiosrúcháin (LRC 73-2005) (Bealtaine 2005)

Tríocha Bliain d’Athchóiriú Díl 1975-2005 (Léacht ag an mBreitheamh Uasal Ronan Keane chun Cothrom 30 bliain bhunú an Choimisiúin a chomóradh) (Meitheamh 2005)

Tuarascáil ar Athchóiriú agus Nuachóiriú Díl Talún agus Díl Tíolactha (LRC 74-2005) (Iúil 2005)

Tuarascáil ar Bhosca Déirce na Cúirte: Promhadh Ciontóirí (LRC 75-2005) (Meán Fómhair 2005)

Tuarascáil ar Dhlíthíocht Ilpháirtí (LRC 76-2005) (Meán Fómhair 2005)

Tuarascáil ar Mharú Corparáideach (LRC 77-2005) (Deireadh Fómhair 2005)

Tuarascáil ar Bhunú Bhunachar Sonraí DNA (LRC 78-2005) (Samhain 2005)

Páipéar Comhairliúcháin ar Struchtúir Dhlíthiúla do Charthanais (LRC CP 38-2005) (Nollaig 2005)

Tuarascáil ar Ríomh-Thíolacadh: Samhaltú Chóras Tíolactha na hÉireann (LRC 79-2006) (Aibreán 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Éigeantas agus Riachtanas (LRC CP 39-2006) (Aibreán 2006)

Tuarascáil ar Iontaobhais Charthanais agus Struchtúir Dhlíthiúla do Charthanais (LRC 80-2006) (Deireadh Fómhair 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Ionpháirteacht i gConradh: Cearta Tríú Páirtí (LRC CP 40-2006)(Samhain 2006)

An Seachtú Tuarascáil (Bhliantúil) Is Fiche (2005) (Samhain 2006)

Tuarascáil ar Achomhairc Ionchúisimh agus Éisteachtaí Réamhthrialacha (LRC 81-2006)
(Samhain 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Chosaint Dhlisteanach (LRC CP 41-2006) (Samhain 2006)

Tuarascáil ar Chearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais (LRC 82-2006)
(Nollaig 2006)

Tuarascáil ar Dhaoine Fásta Soghonta agus an Dlí (LRC 83-2006) (Nollaig 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Fhorbairtí Ilaonad (LRC CP 42-2006) (Nollaig 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Ghnéithe de Dhlí Uchtála Idir Thíortha (LRC CP 43-2007)
(Márta 2007)

An tOchtú Tuarascáil (Bhlíantúil) is Fiche (2006) (Aibreán 2008)

Páipéar Seimineáir ar an Tríú Clár Athchóirithe Dlí (LRC SP 3-2007)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhunorgain Ainneonach (LRC CP 44-2007) (Aibreán 2007)

Páipéar Comhairliúcháin ar Athráiteas ar an dlí reachtúil (LRC CP 42-2006) (Nollaig 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Athchóiriú agus Comhdhlúthú Achtanna na gCúirteanna (LRC CP 46-2007) (Iúil 2007)

Tuarascáil ar Chiontuíthe Spíonta (LRC 84-2007) Iúil 2007)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhliteanas Sibhialta ‘Samárach Maith agus Saorálach (LRC CP 47-2007) (Samhain 2007)

Tuarascáil ar Dhlí Um thiarnaí talún agus tionóntaí (LRC LRC 85-2007) (Samhain 2007)

Tuarascáil ar an Tríú Clár Athchóirithe Dlí 2008-2014 (LRC 86-2007)

Tuarascáil ar Dhúnbhású: Dúbhású agus dúnorgain Ainneonach (LRC 87-2008) (Eanáir 2008)

Tuarascáil ar Ionpháirteacht i gConradh: Cearta Tríú Páirtí (LRC 88-2008) (Feabhra 2008)

Tuarascáil ar Ghnéithe de Dhlí Uchtála Idir Thíortha (LRC 89-2008) (Feabhra 2008)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhliteanas Neamhforásta (LRC CP48-2008) (Feabhra 2008)

Tuarascáil ar Fhorbairtí Ilaonad (LRC 90-2008) (Meitheamh 2008)

Tuarascáil ar Athráiteas ar an Dlí Reachtúil (LRC 91-2008) (Iúil 2008)

Páipéar Comhairliúcháin ar Eolaire Reachtaíochta: I dTreo Samhaile Dea-chleachtais

(LRC CP-49 2008) (Iúil 2008)

Páipéar Comhairliúcháin ar Réiteach Malartach ar Dhíospóidí *(LRC CP-50 2008) (Iúil 2008)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Bhitheitic: Réamhthreoracha cúraim *(LRC CP-51 2008) (Deireadh Fómhar 2008)*

Tuarascáil ar Dlí na nIontaobhas: Tógraí Ginearálta *(LRC 92-2008) (Nollaig 2008)*

Dréacht um Bhille iontaobhaí 2008 *(Aguisín don Tuarascáil)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Fhianaise Shaineolach *(LRC CP-52 2008) (Nollaig 2008)*

Tuarascáil ar Dhliteanas Sibhialta de chuid Samárach Maith agus Saorálach *(LRC 93-2009) (Bealtaine 2009)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Ghnéithe Dlíthiúla Cúramóirí *(LRC CP 53-2009) (Iúil 2009)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Theorannú Caingne *(LRC CP 54-2009) (Iúil 2009)*

Tuarascáil ar Bhitheitic: Treoracha ar Réamhchúram *(LRC 94-2009) (Meán Fómhair 2009)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Ghnéithe Dlíthiúla Caidrimh Theaghlaigh *(LRC CP 55-2009) (Meán Fómhair 2009)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Bhainistiú Fiacha Phearsanta agus ar Fhorfheidhmiú Fiacha *(LRC CP 56-2009) (Meán Fómhair 2009)*

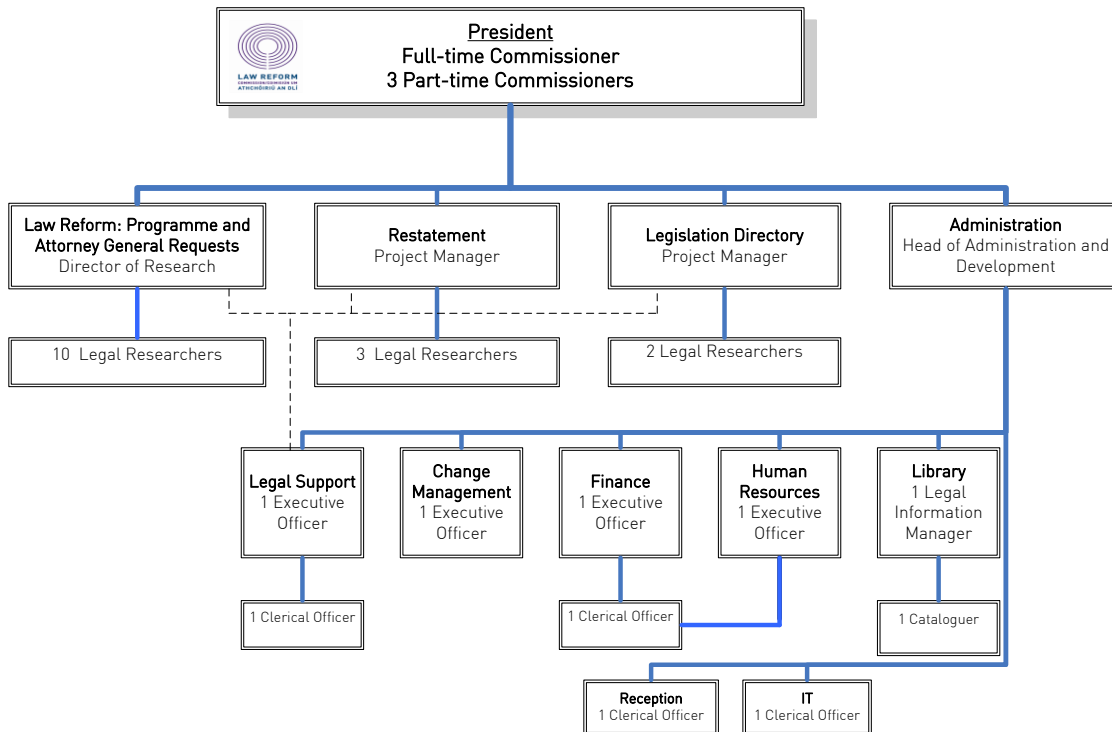
Tuarascáil Bhliantúil *(Deireadh Fómhair 2009)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Fhianaise Leictreonach agus Cháipéiseach *(LRC CP 57-2009) (Nollaig 2009)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Bharántais Chuardaigh agus ar Bharántais Bhinse *(LRC CP 58-2009) (Nollaig 2009)*

Páipéar Comhairliúcháin ar Leanaí agus an Dlí: Cóir Leighis *(LRC CP 59-2009) (Nollaig 2009)*

Tuarascáil ar Chosaintí i nDlí Coiriúil *(LRC 95-2009) (Nollaig 2009)*

PRESIDENT = Uachtarán

Full-time Commissioner = Coimisinéir Lánaimeartha

3 Part-time Commissioners = 3 Choimisinéir Pháirtimeartha

Law Reform: Programme and Attorney General requests =

Athchóiriú an Dlí: Clár agus Achainíochas an Ard-Aighne

Director of Research = Stiúrthóir Taighde

Restatement = Athráiteas

Project Manager = Bainisteoir Tionscadail

Legislation Directory = Eolaire Reachtaíochta

² Cairt Eagraíochta mar a bhí i mBealtaine 2009.

Project Manager = Bainisteoir Tionscadail

Administration = Riarachán

Head of Administration and Development = Ceann Riaracháin agus Forbartha

10 Legal Researchers = 10 Taighdeoir Dlí

3 Legal Researchers = 3 Taighdeoir Dlí

2 Legal Researchers = 2 Taighdeoir Dlí

Legal Support = Tacú Dlí

1 Executive Officer = 1 Feidhmeannach

Change Management = Bainsitiú Athraithe

1 Executive Officer = 1 Feidhmeannach

Finance = Airgeadas

1 Executive Officer = 1 Feidhmeannach

Human Resources = Acmhainní Daonna

1 Executive Officer = 1 Feidhmeannach

Library = Leabharlann

1 Legal Information manager = 1 Bainisteoir Eolais Dhlíthiúil

1 Clerical Officer = 1 Oifigeach Cléireachais

1 Cataloguer = 1 Catalógaí

Reception = Fáiltiú

1 Clerical Officer = 1 Oifigeach Cléireachais

IT = TE

1 Clerical Officer = 1 Oifigeach Cléireachais

LAW REFORM
COMMISSION/COMISIÚN UM
ATHCHÓIRIÚ AN DLÍ